

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos peill sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyílttér peill sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, augusztus 22.

Mai számunk főbb közlömenyei:

- A török-görög konfliktus.
- Az aradi országos szabókongresszus
- Merénylet egy fővárosi bankigazgató ellen.
- Az Ischli villa.
- A fekete törvényszék.
- Az aradmegyei Jáger Marl.
- A „Gottterhalte” ellen.
- Egy fővárosi gyártelep veszedelme.
- Szétkergetett anarkista kongresszus.
- Ami az aradi dalosok énekeltek.
- Alaptalan védek az aradi vashidak körül.
- Tragikomédia.
- Tarkaságok.

Csömör a politikában.

Arad, augusztus 21.

Kossuth Ferenc wiesbadeni sürgönyét a pártszervezés zászlórudjára ragasztotta a függetlenségi pártnak néhány aradmegyei képviselője s pártelnöke és az így kibontott zászló alatt tegnap délelőtt pártszervező gyűlést tartottak a megalakítandó aradmegyei függetlenségi párt agilis vezetői. Az értekezletnek résztvevői elhatározták az aradmegyei függetlenségi párt megalakítását és mindjárt ki is szemeltek egy alkalmas ünnepi napot. az aradi Kossuth-szobor leleplezésének napját arra, hogy ezt a napot az alakulás terminusának jelöljék meg.

Mi sem áll távolabb tőlünk, mint az, hogy az országgyűlési függetlenségi pártot kisebbsítjük, politikai érdekeit érintsük, vagy szerepének jelentőségét letagadjuk. Nem is akarjuk

utját állani a párt érvényesülésének, som általánosságban, sem a helyi viszonyok közt és legkevésbé ebben a megyében, ahol ez az egyedüli magyar párt mely — legalább programjában — megőrizte a régi szabadelvűpárt mindenfelől kikezdett liberalizmusát. Azt a harmodort sem akarjuk utánozni, amelyet ez a ma többségben és uralmon levő párt egykor a régi szabadelvűpárt ellen folytatott, amikor egy-egy ilyen értekezlet alkalmával nemcsak a politikai, hanem a személyes támadásoknak is egész özönét indította meg az akkori többség és annak egyes tagjai ellen. Laptársainknak engedjük át annak megvitatását is, hogy vajjon Kossuth Ferenc most akarta-e a szervezkedést, vagy pedig csak hónapokkal ezelőtt. Ez utóvégre is a pártnak belügye, míg az, amit mi e sorokban mint a zászlóbontás nagyon jellemző és tanulságos körülményét leszögezni akarunk, nem a pártpolitikának, hanem éppugy a megye, mint az ország közönségének általános hangulata.

Ez a hangulat, mely a mi szemünkben feltünővé teszi a tegnapi értekezletet, tulajdonképen azért nevezetes, mert — nincs. Nincs sehol és hiába kerestük az utcán, a politikailag szereplő társadalmi körökben, a sajtó egészében: sehol sem találtuk. Nehány külön meghívott ember megjelent az értekezleten, elhatározta a megyei függetlenségi párt szervezését,

de ezzel aztán le is „zajlott” az egész pártszervezést előkészítő aktus. Az a zászlót lobogtató lelkesedés, az a nagy dolgok kezdeményezésénél megnyilatkozó hangulat, mely még nem is olyan régen az ilyen értekezletnek kísérője volt, most teljesen hiányzott. Nem hogy az utca nem mozdult meg, de még a professzionátus politikai emberek és körök sem mutattak érdeklődést a zászlóbontás iránt. Hideg közönyösség, csendes nemtörődömség volt a külső képe a vasárnapi értekezletnek.

Ha igazságosak akarunk lenni, e közönyösség konstatálásánál mindjárt meg kell állapítanunk azt is, hogy az talán nem is direkt az új szervezkedésnek szólt. Nem érdeklődik manálunk a politikai pártélet iránt senki. Az a nép, melyet nemrég az örökösön politizáló jelzővel csufoltak, szinte csodálatosan hűtlenné lett a politikához. Az a közönség, amely a kávéházakban, az utcán, az összejöveteleken és otthon szinte hajba kapott a politika miatt, most nem izgatja magát sem kormányválság, sem a pártok kedvéért. Nem törődik a politikusokkal és blazirtan nézi a politika eseményeit. Gyorsan történt társadalmunknak ez az átalakulása, de nem indokolatlanul. Ugy alakultak a viszonyok néhány év óta, hogy mindenki, még a legszangvinikusabb politikus is, megunhatta a politikát, megcsömörölhetett tőle. A legutóbbi

Az ördögmalom.

Írta: Szomaházy István.

Tapasztalták-e önök már azt, amit én: hogy egy-egy betegség láza alatt, az éj c öndjében — a butorok ilyenkor kísértetiesen meg-nőnek és a levegő oly különösen zug — egyszerű száz meg száz régi emlék rajzik körülöttünk a lámpa félfomályában. megfakult, kedves színek kelnek csodamódon életre, sirbatért, gyerekarok mosolyognak ránk, egy erdei zug egy havas farakás újra előttünk áll, mint harminc évvel ezelőtt. Fáradtan, elzsibbadva fekszünk a vánkos mélyedésében, miközben az agyvelőnk szorgalmasan dolgozik. Talán mese is, hogy szakállas vénkékké lettünk, hogy a szerelemre is immár cinikus gunnyal gondolunk, hogy az élet oly hideg, oly borzasztóan hideg. Most úgy rémlik, hogy még mindig palatáblával bandukolunk az iskolába, hogy a lejtős utcán libasorban esuszunk végig, hogy a cserép-kályhán pöfögő sült alma vár ránk, mikor téli délutánokon az iskolából hazajövünk... Egy influenzás láz ime az én öreg fejemben is felzavarta a bemozosult emlékeket; éjjel, míg a háznép csendesen aludt körülöm, félig sirva gondoltam vissza a vidéki ház hosszukás udvarára, a favágóra, aki a fészterben bükkfatuskókat aprított, a szomszédainkra, akikhez egy sötét vakszobán keresztül jártam be, az ördögmalomra, melyen selyemruhás bohócok kergetőztek és mindennél élénkebben egy lenhaju kis leányra, akinek ez a különös neve volt:

Lenka. Oh kis Lenka, bolondos leány, emlékszel-e, hogy kunyoráltam tőled az ördögmalmot s mint csiptem kékre gyöngye kis karodat, amiért a játékosodat egy tolltartóért nekem nem adtad? Hogy emlékeznél, mikor harminc év óta egy hangot se szóltál s a keresztet is rég elkorhadt a vidéki temetőben, ahova egykor énekszóval elkisértek...

Gazdagok vagy szegények voltak-e a Lenka szülei, nem tudom, csak arra emlékszem, hogy velünk öröktől fogva egy házban laktak, hogy a konyhából egy falépcsős sötét szobán mentünk át hozzájuk a nappaliba s hogy a falépcsőn példás rendben álltak a befőttek, aszalt gyümölcsök, szárított teák, zsiros vindolyók s ugorkás üvegek. A nappaliban egy pupos, öreg kisasszony kötött, akit Lenka és a testvérei Zsófi néninek hívtak s aki reggeltől estig állandóan haragudott. Csöndben, suttogva beszélgettünk az egyik sarokban, többnyire az ördögmalomról, melyet Lenka egy süket öreg asszonyságtól kapott, aki — ha jól emlékszem — a nagyanyja volt. Az ördögmalmom selyemruhás bohócok, tollas delnök lovagoltak, felül nemzeti-színű lobogó díszlett; a legszebb játékszer volt, amit életemben láttam.

— Add nekem az ördögmalmot és feleségül veszek — mondtam néha Lenkának komolyan, de ő mindig konokul vállalt.

— Ha feleségül akarsz venni, azt nem bánom, de az ördögmalmot akkor se adom neked...

Olykor, ha a pupos kisasszony kitépegett a konyhába, nagyot csiptem a Lenka gyöngye karocskáján, mire a kis leány keserves sirásra fakadt.

— Mi bajod? — kérdezte Zsófi kisasszony, aki egy kávé-ibrikkel a kezében, sietve a szobába lépett.

— Megcsipett, mert nem adtam neki az ördögmalmot — szólott zokogva a szökehajja Lenka.

Ilyenkor engem kikergettek a szobából és én órák hosszáig leselkedtem az ablak alatt, melyen belül a vézna kislány gyöngéden simogatta a selyemruhás emberkéket. Kalandos de határozott terveket gondoltam ki: ha egyszer a feleségem lesz, be fogom zárni a faskamrába és akárhogy dörömböl, elszaladok az ördögmalommal...

A téli hónapokban sokáig nem láttam a kisleányt, csak az édesanyámtól hallottam felőle valamit, mikor egy esteimádságomat elmondtam.

— Könyörögj, fiacskám, a kicsi barátnődért is — mondta az édesanyám megindulva.

— De hiszen eddig sohase szoktam imádkozni érte...

Anyám könyves szemel hajolt az ágyam fölé.

— A kis Lenka nagyon beteg és a jó Istenke magához akarja venni angyalnak... Könyörögj kis fiam, hogy mielőbb gyógyuljon meg...

Másnap reggel különös dolgok történtek: a Lenka édesapja kisírt szemmel setált az ud-

évek eseményei nagyon is kirívóvá nagyon is szembetűnővé és átlátszóvá tettek mindent, ami a politikában az egyéni érdeket, a mindenáron való érvényesülést, a naiv közönségnek eszközül való kihasználását mutatja. Elkoptak a jelszavak, eltűnt az idealizmus és az országos politika érdekében a sok fától: a képviselőtől, nem látni az erdőt: az ország komoly érdekeit képviselő politikát. Nem a nagy irányok, hanem a drága mandátumok küzdenek egymással, nem a közös és ideális célra alakult pártok, hanem a mandátum kedvéért pártokká tömörült képviselők versengenek a közönség előtt. A közönség pedig nagyon jól látja ezt a tülekedést és közömbösen, unottan elfordul tőle. Rábizsa a politizálást azokra, akiknek az párt-érdeke és minden idejét a saját dolgára, amugy is eléggé nagyszámu gondjaira fordítja.

A politikától való ez általános elhidegüléshez bizonyára hozzájárult a mostani esetben a helyzet mai bizonytalansága is. Új alakulások, elintézésre váró nagy kérdések lógnak a levegőben és valószínű, hogy rövid hónapok múlva új képe lesz nemcsak a pártéletnek, de a mai sivár parlamenti életnek is. Ilyen kétséges időben senkisésem akarja ekszponálni magát pártérdekek miatt. Nem törődnek vele, ha a képviselők, kik a mandátumukat féltik, az ország sorsát tolják pajzsul maguk elébe. Fatalizmussal nézik ezeket az apró-cseprő politikai küzdelmeket, még ha jelentős következményekkel is járnának azok. Innen van, hogy a már hónapok óta tartó kormányválság éppoly kevésbé érdekli az ország közönségét, mint az arad-megyei függetlenségi párt szervezése a megye társadalmát. Azzal is, ezzel is, csak a képviselők törődnek. A közönség pedig félreáll és hidegen mondja: az ő érdekük, az ő kenyérük...

A török-görög konfliktus.

A védőhatalmak akciója.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 21.

Mint a Reuter-ügynökség Kánaéból tegnapi kelettel jelenti, a krétai kormány a védőhatalmak konzuljait biztosította, hogy figyelembe akarja venni a hatalmak döntését és hozzátette, hogy meg fogja tenni a hivatalos írásbeli nyilatkozatot, mihelyt a rend Kandiában ismét helyreáll. Itt a hatóság a zászlóárbócot a görög zászlóval levétette, mire egy fölfegyverzett esőcselék-tömeg erőszakkal ismét kitűzte. Egy katonai csapat is látta e jelenetet, de lehetetlen volt a történeteket megakadályozni. A fölfegyverzett polgárság még mindig őrzi a zászlót. Kaneában teljes rend van.

Kréta autonómiája.

Konstantinápolyból táviratozzák: Egyes diplomáciai körök nem hiszik, hogy Kréta autonómiájának kérdéséről most tárgyalások vannak folyamatban. A zászlóincidens rendezése kellő elégtétel a portának. Görögország választ a török sajtó még nem ismeri teljesen, de az eddig ismertek alapján is különbözőképpen kommentálja. A Sabah ezt írja: A politikai körök azt hiszik, hogy a görög jegyzék folytán a török-görög viszony lényegesen javult, a krétai kérdés azonban ezzel nem oldatott meg. A sovén Tasviri Efkaire nincs meglegedve a görög jegyzékkel és követeli az 1897. évi status quo helyreállítását.

A görög jegyzék.

Konstantinápolyból jelentik: A porta legutóbbi jegyzékére görög részről átdott válaszjegyzék élénk sajnálkozását fejezi ki afelett, hogy Törökország az első görög válasz után is fenntartja panaszait, amelyeket Görögországnak Ruméliában és Kréta szigetén tanusított magatartása miatt emelt. Tény, hogy az anarchia, amely oly hosszú idő óta dul Rumélia tartományban alkalmat ad egy és más félreértésre. Görögország jobban, mint bármely más állam, sajnálja azon mozgalmat, amely a különböző népeket megtizedeli és pusztítja. Ezért Görögország, amióta a dolgok új rendje a rendezett állapotok helyreállítását engedte remélni, azon

fáradozott, hogy Törökország feladatát megkönnyítse. Görögország intézkedései bizonyítékául szolgálhatnak azon szilárd elhatározásának, hogy ettől a magatartásától nem kíván eltérni. Ami Kréta szigetét illeti, a porta bizonyára nem zárkozhatik el annak elismerésétől, hogy korábbi nyilatkozataiban nem vonakodott Görögország korábbi magatartását kifogástalannak tekinteni és többször hangsúlyozta Görögország magatartásának teljes korrektségét. Mindazonáltal megadjuk az alkalmat annak újból való kijelentésére, hogy Görögország minden tekintetben alkalmazkodni fog a krétai védőhatalmak határozataihoz és eláll attól, hogy egy esetleges mozgalmat a szigeten bátorítson. Görögország reméli, hogy a porta elismeri lojalitását és be fogja látni, hogy nincs ok folytonos félreértésekre, amelyek oly súlyosan károsítják mindkét ország érdekeit.

A védőhatalmak kollektív jegyzéke.

Konstantinápolyból táviratozzák: A védőhatalmak kollektív jegyzékét, valószínűleg tekintettel a portára, titokban tartják. Az itteni görög sajtó azon állítása, amely szerint a védőhatalmak a krétai kérdésnek Görögország javára való végleges megoldására vonatkozó fontos nyilatkozatot tettek arra az esetre, ha Törökország a háborút provokálja, valószínűleg valótlan. Hírlik, hogy a jegyzék óva inti Török- és Görögországot a fegyveres konfliktustól, amely a provokáló államnak van hátrányára.

A londoni török nagykövetségnek az angol külügyminiszterrel folytatott beszélgetéséről szóló jelentésére a minisztertanács elhatározta, hogy Ferdinánd királynak a bolgárok királya címét elismeri.

Kandiál távirat szerint a esendőrség tegnap a görög zászlót eltávolította a kaszárnyáról, mire fegyveres tömeg a zászlót ismét kitűzte.

Egyes diplomáciai körök erősen kétségbevonják, hogy a görög válasz kielégíti majd a portát.

Londonból táviratozzák: A Reuter-ügynökség jelentése szerint a hatalmaknak a portához intézett jegyzéke sajnálja, hogy a porta nem bizta a kérdés elintézését a hatalmakra, amelyek készek voltak Törökország érdekeit

varon, idegen férfiak jártak ki és be a Lenkák lakásán és — amit legjobban csodáltam — Zsófi kisasszony az egész e tét nálunk töltötte, kevés beszéd, de annál több sírás és sóhajlás között. Harmadnap délután pedig ezüstszeg-kel kivert fekete kocsi állt a ház elé, fehéringes papok énekeltek s mikor egy barna ládat kihoztak a szobából, a Lenka anyja ajultan összeesett.

— A kis barátnődet sohase fogod látni többé — mondta az édesanyám szomorúan.

— Miért? — kérdeztem csodálkozva.

— Mert a jó Istenke magához vette angyalnak.

— És most hol van?

— Az égben, k s fiam.

— Az ördögalmot is magával vitte — kiáltottam fel élénken.

— Nem, drágaságom, az égben nincs szükség a játékokra... Odafenn a több angyallal kergetőzik az aranyos felhők között...

Jó sok idő telt el azután, hogy a szőke Lenka ily hűtelenül itt ragyott bennünket. (Vajjon visszajön-e akkorra, mikor feleségül akarom venni?) Kitavaszkodott, a könyvkötőműhely elé is kitétték a kopasz oleander-bokrokat, mikor egy nap furcsa dolog történt velem: a pupos Zsófi kisasszony megszólított az udvaron. Előbb barátságosan megsimogatta a fejemet, aztán szomorúan ezt mondta:

— Nem akarsz hozzánk bejönni, ikis fiam?

— Talán Lenka visszajött az égből? — kérdeztem kíváncsian.

— Nem jött vissza, mert aki az égben van, az örökre ott marad. De jöjj be és játsszál egy kicsit a Lenka játékaival...

Kézenfogva bevezetett a szobába, ahol az ablakmélyedésben még mind együtt voltak az elköltözött kis leány játéka: egy tapsifüles, két-három francia baba, egy skatulya konyhadény s közvetlenül a nyúl mellett a gyönyörű ördögmalom, melyért annyiszor könyörögtem neki...

— Tudod, hogy miért hívtalak be? — kérdezte halk hangon a pupos kisasszony.

Nem szóltam, de a szememet lázas izgalommal szögeztem a selyemruhás bohócokra.

— Azért, mert a kis Lenka levelet irt az égből. Azt írta, hogy adjuk neked az egyik játékát, még pedig azt, amit saját magad kiválasztasz...

A lélekzetem elállt, az arcom kipirult, Zsófi kisasszony pedig nyájasan folytatta:

— Hát nézz körül és mond meg, hogy melyiket akarod...

— Az ördögalmot is választhatom? — kérdeztem remegve.

— Azt is.

— És mindjárt átvihetem mihozzánk?

— Mindjárt átviheted.

A kezemet kinyújtottam a játék után és a következő pillanatban már odakünn voltam vele az udvaron. Hogy dobogott a szívem! Azt hiszem, hogy sohasem voltam olyan boldog — és most, hogy az élet javarésze már a hátam mögött van, bizonyosan tudom, hogy

ezután is aligha leszek... A vacsorát érintetlenül hagytam s mikor a boldogságtól magamon kívül végre az ágyacskámba fektettek, a selyemruhás emberkék ott aludtak velem a vánkóromon... És a kezem egész éjjel a nemzetiszínű bádoggzászlót szorongatja.

Reggel felé azonban ijesztő álmom volt. A szőke Lenka od állt az ágyam elé, lenszínű hajába ezüstös csillagok voltak szórva, az arca pedig megdöbbenően sápadt volt. Egy darabig szótlanul nézett rám s kék szemei megteltek könnyekkel.

— Te elvitted az ördögalmomat? — kérdezte aztán oly különös vékony hangon, hogy az első percben úgy tetszett, mintha valami idegen beszélne.

— Az ördögalmot Zsófi kisasszony ajánlódta nekem — susogtam félénken.

— Hát nem mondtam, hogy semmi kincsért sem engedem oda? Még akkor se, ha a feleséged leszek, pedig megígértem ugy-e, hogy feleségül megyek hozzád?

— És most azt-ért jöttél vissza, hogy a feleségem légy? — szóltam megindulva.

— Azért. De az ördögalmomat elvitted, hát keress magadnak más asszonyt...

Az édes anyám ekkor felrázott az álmomból (már világos nappal volt) és a szőke Lenka eltűnt az ágyam mellől. Aggódva fordultam a másik oldalamra: a játékszer ott volt a vánkóromon. Egyszerre boldogan lélekzettem fel: istennek hála, a bázis letetés csak álom volt. Amíg öltöztettek, mindegyre az ördögalmot

kiek érdekei ellentétesek — ugymond — a fővárosiakéval és ezért a vidéki iparnak szervezkedésre és érdekképviseletre van szüksége. Megemlíti a tiltott megrendelésgyűjtésről szóló törvény kijátszását és egyéb sérelmeket. Ajánlotta a vidéki szabóiparosok országos szövetségének megalakítását. (Zajos éljenzés.)

Kókay Lajos, a lugosi ipartestület elnöke óva inti a vidéki szabóiparosokat a szeparatiztikus törekvésektől és felhívja őket, alakítsanak egy nagy szövetséget Budapest központtal. Krieszhaber Leó fájjalja, hogy az iparosok ily fontos kérdésnél széthúznak. Az olyan tökeszegény országnak, mint Magyarország, nem szabad fővárosa ellen föllázadni. Egységes erővel kell törekedni a szabóipar sérelmeinek orvoslására. Spitz Lajos indítványozza, hogy a vidéki szövetség megalakításáról szóló pontot a tárgysorozat végén tárgyalják. Kaszab Géza kijelenti, hogy e pont csak elvi jelentőségű és elfogadása esetén is a kongresszus egységesen tovább tárgyalhat. Spitz ragaszkodik indítványához.

(Nagy vihar.)

Zajos közbeszólások voltak hallhatók. A nagy lármában Gelléri Mór diszelnök távozik a teremből.

Cserna Lajos szerint a budapesti központ mindig felkarolta a vidéki iparosok érdekeit, különösen mikor az utaztatás elleni küzdelemtől volt szó. Szélessy József sze. int a vidék szervezkedése nem jelenti a főváros elleni harcot. Lebovics, Erdős és mások felszólalásai után elnök a vitát berekesztette, ami ellen a fővárosi kiküldöttek óvást emelnek.

A kongresszus nagy szótöbbséggel kimondta, szükségesnek tartja, hogy a vidéki szabóiparosok különálló érdekképviselettel bírjanak, de a közös érdekű ügyekben ez a képviselő is egyöntetűen jár el a fővárosi szabóiparosokkal és kész a munkásügyek, valamint a kihitelezés kérdésében a fővárosi szabóiparosokkal viszonzási szerződésre lépni.

Kaszab Géza foglalkozott ezután hosszabban a Vidéki szabóiparosok országos szövetségének megalakítása ügyével. Határozati javaslatot nyújt be a megalakítás érdekében, amely szerint a vidéki szövetség székhelye 3 évre Arad, azután időnkint meghatározandó város lenne. Rámutat arra, hogy a vidéki szabóiparosok érdekeit a budapesti szövetség nem részesei védelemben, különben pedig maguk a budapesti szabóiparosok is több egyesületbe vannak széttagolva. Példákat hoz fel a budapesti szabók tiltott megrendelés gyűjtéséről. Mikor arról szól, hogy utazók járnak a vidéken tiltott megrendelésekért, a fővárosi kiküldöttek közbekiáltanak:

— Csukassák le az ilyeneket!

Kaszab Géza: Ha a vidéki város meg is bünteti az ilyet, megfélebbezik a miniszteriumhoz, ahol 20 kor. pénzbüntetéseket szoktak adni. Kéri indítványának elfogadását.

Félix Lajos és Adler Lipót budapesti kiküldöttek szólaltak fel ezután zajos ellenmondások közben. Az elnök többször rendreutasítja a felszólalókat, hogy a vitát ne vigyék személyes térre. Ullmann János (Budapest) komoly tanácskozássra kéri társait. Nagy fontosságú kérdéseket kell tárgyalni, minők iparunk önállósítása, a végrehajtási novella, a kereseti adó, a munkások betegségyelzése stb. Nem tartja helyesnek, hogy azért, mert vannak a fővárosban utaztató szabók, azért az összes fővárosi szabóságot megvádolják. Csak egységes küzdelemmel lehet eredményt elérni.

(A Szabadság-szobornál.)

A kongresszus ezután félbeszakította tanácskozásait. A tagok kivonultak a Szabadság-

térre, hol Kaszab Géza lelkes beszéd kíséretében koszorút helyezett a vértanúk szobrára. A vendégek nevében Szakáll József (Szeged) helyezett koszorút szép szavak kíséretében a szoborra. Ezután társasbéd volt.

(A vidék külön szervezkedése.)

A délutáni tanácskozást megelőzően több óráig tartó előértekezletet tartottak, melynek célja volt, hogy döntsön a vidéki szövetség alakítása ügyében. A többség a külön szervezkedés mellett döntött. Így a vidéki szabóknak Arad központtal önálló szövetségük lesz.

A délután öt órakor megnyíló kongresszus elé az elnökség beterjesztette a határozatot; felhívja a kongresszus a budapesti és vidéki mestereket, alakítsák meg érdekképviseletüket és a két szövetség egyesüljön egy igazgatótanácsban. Ezután megalakították a kandidáló bizottságokat, melyek szombat délelőtt jelölték ki a vidéki szövetség tisztikarát.

(A szabókontó ellen.)

Nagy figyelem mellett terjesztette elő ezután André István szegvárdi ipartestületi elnök határozati javaslatát a kihitelezés korlátozásáról. A javaslat szerint az új végrehajtási novella és a tarthatatlan kihitelezés miatt a kongresszus megállapítja: Ingyen munkát senki nem követelhet sem vasalásért, sem tisztításért, sem egyébért; a ruha árához minden hat hónap-6%-os kamat hozzájárulandó; a vidéki szövetség megbizatik egy az egész országra kiterjedő védőosztály felállításával, ahol nyilvántartandók a szabóiparosokat megkárosító vevők; a helyi szövetségek tartoznak ügyelni, hogy az, aki egy szabónál adósságát nem fizette ki, másnal hitelbe ne rendelhessen, gondoskodik végül a javaslat a gyámosság alatt állóknak adandó hitelnyújtási mód szigorításáról. A javaslatot Balint Menyhért (Budapest) szövegezte. Helyesli a javaslatot. A hitelezés mostani elzártságáért a szabókat okolja, mert a túlzott konkurrencia miatt fajultak el így a viszonyok. Izgatott szavakban kelt ki azok ellen, akik ugyan lenézik a szabókat, de adósságukat nem akarják megfizetni. Kárhóztatja azokat az elemeket, melyek nagytőkéjükkel a kisiparosság tönkretételét célozzák.

Vitéz Aladár (Budapest): Ma hitelezés nélkül nem létezik szabóipar.

— Ez nem áll! — kiáltották. — Nem kell hitelezni.

Vitéz szerint megbizható embereknek lehet hitelezni. Szükségesnek tartja a fekete liszta országos bevezetését, amely eddig is fényes sikerekkel járt. A budapesti férfiszabók által vezetett fekete lisztán már 5000 név szerepel. A vidéki gócpontokon is kell ilyet vezetni. Ilyen irányu pótindítványt tesz.

Vajka Farkas (Dicsőszentmárton): tulszigorunak tartja a javaslatot. Fischer Márton szerint a fekete liszta Nagyváradon már rég fennáll és igen üdvös hatása. Moskovitz elnök elfogadja André javaslatát, de a fekete lisztát nem helyesli, mert a btkv. becsületsértésnek és zsarolásnak minősíti a nyomtatásban sokszorosított fekete lisztát. Fried Vilmos a fekete liszta mellett szól, amelyet lehet a törvény határain belül bevezetni.

A kongresszus többsége André javaslatát Vitéz pótindítványával együtt elfogadta.

(A szabók és az új ipartörvény.)

Kádas Lajos dr., az aradi ipartestület titkára a szabóiparosságnak az ipartörvény revíziójával szemben való állásfoglalását fejtette ki. Kifogásolja a megrendelésgyűjtésre vonatkozó részt, mert nem nyújt elég garanciát a vidéki iparosoknak a törvény kijátszása ellen. Határozati javaslatában kéri: írjon fel a kongresszus a kormányhoz az ipartörvényjavaslat módosítása

érdekében. Többek felszólalása után elfogadták a javaslatot, mire a pénteki tárgyalás véget ért.

(Lakoma.)

Este a Fehér-Keresztben diszes bankett volt. A banketten Steigerwald Alajos Papp miniszteri tanácsost, Papp Árpád a kongresszus tagjait, Moskovitz Izidor a vendégeket, Lebovics Adolf (Nagyvárad) a magyar iparosságot, Kaszab Géza Varjassy Lajos polgármestert elvette.

(A szombati kongresszus.)

Szombat délelőtt fél 10 órakor folytatták az országos szabókongresszus tárgyalásait.

Kókay Lajos (Lugos): Az iparosok rokkant- és nyugdíjintézetének felállítását sürgeti. Kívánja, hogy az 5%-os betegápolási pótdó változtassék át ipari nyugdíjadóvá. Határozati javaslatot terjeszt be, hogy az iparosság tegyen meg mindent, hogy a kisiparosok nyugdíjintézete törvényileg biztosítottassék.

Adler Lipót (Budapest): Az ipartestületek akcióját tartja a legfontosabbnak a nyugdíjintézet felállításának ügyében. Hozzájárul Kókay határozati javaslatához.

Szakáll József (Szeged): A társadalmi uton való szervezkedést is célravezetőnek tartja. A társadalmi szervezkedést szükségszerűen fogja követni az, hogy a nyugdíjadó fizetése törvényileg fogja a kisiparosokat kötelezni. Hozzájárul a Kókay-féle indítványhoz.

Szatmári Béla (Szalonta): A nyugdíjtörvény megalkotását az őssziparosságra nevezve szükségesnek tartja. Az új ipartörvényben nem történt kellő gondoskodás az iparosságról. Ezt a hiányt pótolni kell.

Pető Endre (Ujpest): Sürögösen fel kell irni a kereskedelmi kormányhoz a nyugdíjtörvény érdekében. Hozzájárul a javaslatához.

Farkas Elek (Budapest): Határozati javaslatot nyújt be a munkaadóknak munkásügyekben tanusítandó eljárása tárgyában a munkások egységes támadásaival szemben. Utal rá, hogy ez csak a fővárosiakkal egyetértőleg lehetséges és ezért a munkaadók centralizációját helyesli, mert az egyöntetű eljárás csak így biztosítható.

(A hadseregszállítások.)

Moskovitz Izidor (Arad): A hadseregszállítást és más állami közszállításokat a gyár- iparosok kezéből ki kell venni. Egyes szövetkezeti körzeteket kell alakítani s ezáltal kell a gyárosok szövetkezetét elensúlyozni. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a közszállítások a Magyarországot megillető kvóta szerint kisiparosoknak adassanak át s ennek végrehajtására az illetékes közegeket keressék meg.

(Kézmunkakészítő szövetkezet.)

Spitz (Budapest) pártolja az indítványt és mielőbbi erélyes akció megindítását sürgeti.

Kaszab Géza és Sugar József határozati javaslatot nyújtanak be egy országos kézmunkakészítő szövetkezet létesítése iránt, követelve egyúttal a szövetkezeti törvény olyan reformját, hogy az ipari szövetkezetek alakításának ügye az Országos Központi Hitelszövetkezet ügyköréből kiveendő és az ipari érdekek megvédésére külön országos hitelszövetkezet alakítandó.

Adler (Budapest), Cserna Lajos (Szeged) és Kaszab Géza főtitkár szóltak még a kérdéshez, mire a kongresszus a Sugar—Moskovitz—Kaszab-féle határozati javaslatot elfogadta.

(A kontárok ellen.)

Venszlovszki Lajos (Eger) határozati javaslatot terjesztett be a szitrendszer fenntartása és támogatása tárgyában.

Fischer Lajos (Nagyvárad) Ullmann Jákó (Budapest), ifj. Erdős Albert ellenzik a szitrendszer fenntartását, mert a tisztességes iparosokat a kontárok csak rossz hirbe hozzák és egy olyan konkurrenciát teremtenek, mely, mivel se nem tartozik a munkás, sem az iparos osztályhoz, a közterhek viselése alól kibúvik. A kongresszus levette a napirendről e kérdést. Evvel a délelőtti tárgyalások véget értek. Délben a vendégek megtekintették az ereklyemuzeumot.

(A piszkos verseny.)

Délután öt órakor folytatták a kongresszus tanácskozásait. A piszkos verseny szabályo-

zására német törvényhozási intézkedésekhez hasonló kéri a kongresszus. *Berkes Pál* (Eger) indítványára a kimondták, hogy a szövetség csak valamelyik munkaadó szövetségben levő taggal dolgoztathat, vagy ilyentől vehet anyagot és egyéb árut, lateiner emberek közt pedig *társadalmi uton* agítálnak az iránt, hogy csak a helybeli iparosnál dolgoztasson. Elfogadták a végrehajtási novelle módosítását kérő javaslatot és a kongresszusi határozatok végrehajtásával megbízták az Aradi ruházati iparosok és kereskedők szövetségét.

(A tanácskozás vége.)

Kisebb felszólalások után *Cserna Lajos*, a budapesti ipartestületének elnöke, mint az ország legelső ipartestület képviselője köszönetet mondott *Papp Árpád* min. tanácsosnak és a kongresszus rendezőségének. *Spitz Lajos* Aradváros polgármesterének és a kongresszus tagjainak, *Lebovits Rudolf* pedig *Moskovitz* elnöknek és *Kaszab* titkárnak és Arad város közönségének. Végül *Moskovitz* Izidor elnök lelkes szavakban bucsuzott a kongresszuson megjelentektől, további kitarító munkára hiva fel a szabóiparosokat — és köszönetet mondott a kereskedelmi miniszteriumnak, a testületeknek és azok küldötteinek a kongresszus szíves támogatásáért. Ezzel a kongresszus véget ért.

(Üdvözlő sürgönyök.)

A kongresszus tudvalevőleg üdvözölte *Kossuthot* és *Szterényit*. *Kossuthnak* ezt a táviratot küldötték:

Nagyméltóságú

Kossuth Ferenc magyar királyi keresk. miniszter urnak

Wiesbaden.

Nagyméltóságodat hódoló tisztelettel üdvözlö az aradi harmadik országos szabókongresszus, Isten áldását kérve Excellenciád működésére hazai iparunk érdekében.

Országos szabókongresszus.

A *Szterényinek* szóló sürgöny szövege ez:

Nagyméltóságú

Szterényi József államtitkár urnak

Budapest.

A magyar ipar erős támaszát hódoló tisztelettel köszönti s az ég áldását kéri további működésére az aradi országos szabókongresszus.

Szterényi József államtitkár ezt a választ küldte az üdvözlésre:

„Fogadja a tisztelt kongresszus szívélyes üdvözléséért köszönetem kifejezését. A magyar ipar érdekeinek képviselése és megvédése képezte legfőbb törekvésemet a múltban, az képezendi a jövőben is. Ha az iparosok tábora egységes, úgy erős is lesz. Mindig készséggel áll rendelkezésükre jövőben is kész hívük

Szterényi.”

A VIDÉKI SZABÓIPAROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSEGE NEK MEGALKULÁSA.

Szombaton délután három órákor tartották meg a vidéki szabóiparosok élénk részvétele mellett a Vidéki Szabóiparosok Országos Szövetségének alakuló ülését. Az összülést *Venszlovsky Lajos*, egn ipartestületi elnök nyitotta meg. Utána *Kaszab Géza*, az aradi munkaadószövetségek főtitkára emelkedett szólásra s néhány lelkes szóval röviden körvonalozta azokat az okokat, amelyek a V. Sz. O. Sz. megalakítását szükségessé teszik. (Zajos éljenzés.) Majd az alapszabályokat olvasta fel, amelyet az alakuló közgyűlés néhány csekélyebb

módosítással elfogadott. Ennek megtörténte után az elnök kimondotta az enunuciációt, hogy a Vidéki Szabóiparosok Országos Szövetsége a mai napon megalakult Arad székhelylyel.

Az országos szövetség tisztikara következőképen alakult meg:

Elnök: Ifj. *Moskovitz Izidor* Arad, alelnökök: *Martits János* és *Sugár József* Arad, *André István* Szegvár, *Venszlovsky Lajos* Eger, *Szakáll József* Szeged, *Gerencsér József* Sopron, Pénztáros: *Schäffer Henrik* Arad, ellenőr: *Rosenberg Herman* Arad, ügyész: *Gabos Jenő* dr. Arad.

40 szövetségi tanácsost és 10 póttagot választottak meg.

Számvizsgálókul megválasztottak: *Kádár István*, *Kiss Albert*, *Pák Albert* aradi szabómes-terek.

A közgyűlés ezután megbízta a tisztikart, hogy az elfogadott alapszabályokat mielőbb terjessze fel jóváhagyás végett. Az elnök *Venszlovsky Lajos* néhány buzdító szóval arra kérte a jelenlevőket, hogy minden erejükkel lássanak hozzá a szervezés munkájához s a helyi szövetségek mielőbbi megalakítása érdekében agítaljanak. Ezzel a Vidéki Szabóiparos Országos Szövetségének alakuló közgyűlése véget ért.

MERÉNYLET

egy fővárosi bankigazgató ellen.

Nagy botrány a köruton.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 21

Hatalmas botrány volt ma délelőtt tíz óra körül Budapesten az Erzsébet-körut 12. számú ház félemeletén. A „Budapesti Kereskedelmi és Közgazdasági Bank Részvénytársaság” belső helyiségeiben játszódott le a botrány, illetőleg az a merénylet, amelyet a bank vezérigazgatója: *Erdélyi Mihály* ellen akartak elkövetni. *Revolverrel leakták lőni az igazgatót*. Borzasztó fölfordulás, szaladgálás és ordítás követte a revolveres merényletet, közbeléptek a bank szolgálai lefogták a merénylőt, két rendőrt hívtak. Az incidens a hetedik kerületi kapitányságon folytatódott, ahová a rendőrök a merénylőt, aki szintén uriember, bekisérték. Elszedték tőle a fegyvert, azután fölvtették a a jegyzőkönyvet. Egyelőre így fejeződött be a történet, amelynek igen érdekes előzményei vannak. A Kereskedelmi és Közgazdasági Bank helyiségeit délben már lezárták, mert *Erdélyi*, akinek ugyanazon ház első emeletén van a lakása, új merénylettől félt. Szaladt a revolver elől s estig még a lakásán sem mutatkozott.

(Kezdődik a villongás.)

Néhány esztendő előtt egy reklámcikekkel terjesztő vállalat alakult Budapesten. A tulajdonosok *Erdős Vilmos* és *Zsengeri Hugó* voltak. A céget azonban csak *Zsengeri Hugó* néven jegyeztették be. A megalakulás után hetek, hónapok teltek el s a vállalat semmiképen sem működött. Végre aztán a tulajdonosok, akiknek a befektett tőkéjük elszűnt, elhatározták, hogy finanszírozót keresnek a reklámcikekhez. A finanszírozót meg is találták. A Kereskedelmi és Közgazdasági Bank hajlandónak mutatkozott a pénzügyi műveletre s meg is kötötték az alkut. A vállalat azonban meg volt átkozva, így sem ment. A Kereskedelmi és Közgazdasági Bank azonban ellenőrizni kívánta *Zsengeri* üzleti levelezését s ezért úgy intézkedett *Erdélyi Mihály* vezérigazgató, hogy a *Zsengeri* és *Társaság* cég címére érkező összes postai küldeményeket a banknak kézbesítse a posta. Ez könnyen ment, mert *Zsengeri* is az Erzsébet-körut 12. számú házban vett lakást, amikor a Közgazdasági Bankkal lépett érintkezésbe. *Zsengeri* a második

emeleten lakott, *Erdélyi* az első emeleten, a félemeleten pedig a bank helyiségei vannak. *Zsengerinek* természetesen nem tetszett, hogy *Erdélyi* felbontja az üzleti leveleket s ma reggel, amikor távozott hazulról, megparancsolta a gépirókissasszonynak, hogy az érkező leveleket ne engedje a banknak kézbesíteni. Ebből támadt az egész botrány. Kilenc órákor, amikor jött a postás, a leány elfogta a lépcsőházban és utasította, hogy a leveleket adja ki neki, mint *Zsengeri* megbízottjának. A levélhordó azonban megtagadta a kérést azzal a megokolással, hogy erre fölhatalmazása nincsen.

— El fogják magát csapni, mondta a leány, ha be meri vinni a leveleket *Erdélyi*hez. Vigyázzon! . . .

A levélhordó nem törődött a fenyegetéssel és bevitt a leveleket *Erdélyi Mihály*hoz. A gépiróleány követte a postást.

(Tekintse magát felpofozottnak!)

A bankigazgató előtt megismételte a leány *Zsengeri* utasításait, mire *Erdélyi* dühösen így fakadt ki:

— Ez már mégis csak pimaszság!

A leány kiment és telefonon fölhitva a közeli kávéházban reggeliző *Zsengeri Hugót*. Elmondta neki *Erdélyi* üzenetét. *Zsengeri* dühösen rohant haza, magából kikelve berontott a bankba és ráförmedt *Erdélyi* igazgatóra:

— Tekintse magát felpofozottnak! . . .

Az inzultusra meghökkent a vezérigazgató. Hamar magához tért azonban és ajtót mutatott a kellemetlen vendégnek. *Zsengeri* megfordult, kiszaladt, fölrohant a második emeleti lakására. Magához vette a revolverét. A következő percben már újra a bankban termett, megállt *Erdélyi Mihály* előtt. Az igazgató mellének szegezte a fegyvert és ezt mondta:

— Lelővöm, mint egy kutját! . . .

A lárma, ami ezután következett, becsődült a szolgaszemélyzet és a tisztviselők. Egyszerre átlátták a helyzetet a veszedelemben forgó igazgató körül, rávetették magukat *Zsengerire* s kituskolták a nekidühöd embert a szobából. *Zsengeri* újra kitepte magát a szolgák kezéből, a töltött fegyverrel újra berontott az igazgató dolgozószobájába. Most már addig szorongatták a szolgák a moccanni sem tudó *Zsengerit*, amíg két rendőr érkezett. Bekisérték a merénylőt a hetedik kerületi kapitányságra.

Jegyzőkönyvet vettek föl vele, aztán szabadon eresztették. Az eljárás természetesen folyik ellene.

SPORT.

+ A Szent István-díj. Budapestről jelentik: A Szt. István-díjat *Rouquin* nyerte, *Batthyány* Elemér gróf lova, míg a favorit *Hirnök II.* helyzetlenül végzett. *Rouquin* győzelme cseppet sem meglepetés, annál nagyobb *Ridolfi* és *Árvaleány* helyezése. Különösen *Ridolfi* második helye érintette kellemetlenül a „távókat”, mert egyhangulag konstatálták, hogy *Ridolfi* a a táv miatt nem játszhatik jobb szerepet. A nagy díjban nyolc ló indult. *Hirnök II.* végig maradt első favorit, míg másodsorban *Rouquin* fogadták. *Boccacio* erősen vattázva volt és már a próbagaloppnál sántított. A többi ló közül még *Herr Göd* tetszett nagyon és a *Dreher* ló feltétlenül helyen lett volna — jobb lovassal.

A Szent István-díj 60.000 korona. 1800 m. Eredmény a következő: 1. *Rouquin* 49. (*Hewitt*), 2. *Ridolfi* 47½, (*Pretzner*), 3. *Árvaleány* 47½, (*Broadwood*). Futottak még: *Herr Göd* (*Vivian*), *Boccacio* (*Miles*), *Hirnök II.* (*Coskeram*), *Dinom-Dánom* (*Aylin*), *Lángoló* (*Szente*), *Odd-sokk*: 1½ *Hirnök II.*, 3¼ *Rouquin*, 5 *Boccacio*, *Herr Göd*, 10 *Lángoló*, 12 *Ridolfi*, 16 *Árvaleány*, *Dinom-Dánom*. Bizt. egy h., fejh. 10:42. 40:74, 106, 210.

AZ ISCHLI VILLA.

A királyt születése napjának ünnepe már hosszú idő óta Ischlben, az ő kedvelt nyaralóhelyén találja. Számos szép és fájdalmas emlék fűzi az ischli villához, amelyet röviden vadászlaknak nevez az uralkodó. A dolgozószobában még Ferenc József szüleinek mahagonifa-butora áll, a hálószobát unokáinak pasztellképe ékesíti. Annál meglepőbb, hogy az íróasztalon egy egészen modern dolog, egy vilamos szivargyújtó található. Az asztal mellett egy kis fából készült instrumentum van a falra erősítve, zsinór-barométernek lehetne nevezni. Ezt még boldogult Erzsébet királyné hozta magával egy külföldi utjáról. E készülékről zsinór csüng le, mellette ez a fölírás:

„Szép idő, — ha a zsinór száraz; változó — ha a zsinór egyszer száraz, másszor nedves; szél, — ha a zsinór ide-odaleng.“

Ez okos mondások után a következő megjegyzés olvasható:

„Közlebbi fölvilágosítást ad bármely leveli béka a környéken.“

Az asztal előtt a falnak egyik mélyedésében egyszerű emelvényen Erzsébet királyné szobra áll és fölötté a király szüleinek, Zsófia főhercegnének és Ferenc Károly főhercegnek képei. A falak többi részén katonai képek láthatók, köztük a régi gyalogság fehér kabátban. A hálószobában, amely még egyszerűbb a dolgozószobánál is, egy katonai vaságy áll, amely talán még egy százados követelményeinek se felelne meg. Az ágy mellett imazsámoly. Van egy toalett-asztal is, aminél különbet bármely polgári lakásban lehet találni. Ennél az asztalnál minden reggel egyedül borotválkozik a király. A harmadik szoba az úgynevezett kihallgatási vagy fogadóterem. Ide lépnek be a miniszterek. Szék csak egy van a szobában, de ahány miniszter jön, annyi széket állítanak be.

Nagyon kevesen tudják talán, hogy Erzsébet királyasszony budoárja még ma is abban az állapotban van, ahogyan hagyta, amikor utoljára volt Ischlben. Két nagy paraván, az uralkodó-pár gyermekeinek arcképei és Erzsébet két barátjának, a román királynénak és Trani grófnának arcképei díszítik a szobát.

A villa első emeletén van a kápolna, benne az a kis párna, amelyen a királyné örökre lehunyta szeméit. A kristály szekrényében, amely a párnát befűdi, egy kereszt van, rajta ez a fölírás: 1898. szeptember 10. A párnára van helyezve a genfi hatóság halotti értesítése több aláírással. Az irat fekete selyemszalaggal van átkötözve. A szekrényke egy kis talpazaton az oltár baloldalán van.

Valéria főhercegnő gyermekeinek játékszobája egyáltalán nincs messze a királyi nagyapa lakosztályától, mert őfelsége naponta számtalanszor keresi föl kis unokáit. Ha saját jószántából nem megy, akkor az apróságok küldöttségileg jelennek meg nála és magukkal viszik, hogy a játékban ő maga is részt vegyen. A király a leggyöngédebb nagyapa. Ha a gyermekek közt háborúság tör ki, ő simítja el az ellentéteket, ami saját szavai szerint, sokszor nagyobb fáradságába kerül, mint akár a magyar, akár a cseh-német kérdés megoldása.

Vadászataira a kastélyból indul a király. A villa folyosóin mindenféle vadásztroféumok, gyönyörű agancsok láthatók. Számra csaknem három ezer, időrendben elhelyezve, köztük néhány egészen ritka példány. Vadászember napokig tudna elbőngészgetni közöttük.

Az ischli bírtok bejáratánál uszókola van; két szalonnal. Azelőtt itt szokta elkölteni a király reggelijét. Ezt azért tette, hogy a felesége hajnali álmát ne zavarja. A királyné tulzának tartotta ezt a gyöngédséget a kérte is urát, hogy otthon reggelizzék, de az uralkodó ragaszkodott szokásához. A lombos fasor végén, a csodaszép park magasabb ré-

szén emelkedik az úgynevezett Cottage, ahol a királyné nagy előszeretettel időzött. Innét messzire el lehet látni s megcsillan Salzkammergut gyönyörű képe is.

Egyébként a király épp úgy él Ischlben, mint akár Bécsben vagy Budapesten. Csaknem egész nap dolgozik. Szórakozása a vadászaton és sétán kívül a színházbajlás. A király Bécsben nem nézi meg a színházi ujdonságokat, ellenben itt sorra látogatja az előadásokat. Különösen szereti az operettet. Séta közben boldogan nézi a gyermekeket, akik üde hangon köszöntik a királyt. Nagyon sokszor meg is szólítja őket. Este korán fekszik és mélyen alszik az uralkodó. Teljes egészségben, frissen ébred, mintha nem nyomná a vállát hetvenkilenc súlyos esztendő.

Szétkergetett anarkista kongresszus

Letartóztatás Budapesten.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 21.

A *Társadalmi Forradalom* című lap legutóbbi számában arról értesült a rendőrség, hogy a magukat hol anarkistáknak, hol forradalmi szocialistáknak, hol meg szindikalistáknak nevező csoport Budapesten országos kongresszust akar tartani.

A kongresszus helyét és idejét titokban tartották, a rendőrség azonban megfigyelései alapján megállapította, hogy a szindikalisták augusztus 20-án a déli órákban mintegy huszonhatan a Sziv-utca 51. sz. alatt Mészáros Róza kávéházában gyűltek össze, hogy az előre jelzett kongresszust ott megtartsák. A tanácskozást Krausz Károly budapesti születésű 54 éves magánzó vezetésével meg is kezdték, a rendőrség azonban az első szónok beszéde alatt behatolt a helyiségbe s a rendőrségen be nem jelentett kongresszust feloszlatta és a résztvevőket igazolásra szólította fel.

Az egybegyűltek közt volt 20 budapesti, 5 vidéki és egy külföldi szindikalista. Ez utóbbi Popovics Száva tanuló, aki Belgrádban lakik. A rendőrség Popovics Szávát, akinek sem lakása, sem foglalkozása nincs, fogva tartotta a kiutasítási eljárás megindítása végett, a többi pedig igazolás után elbocsátotta és bejelentés nélküli gyűlés tartása címén megindította ellenük a kihágási eljárást. Az anarkista-kongresszuson 3 magánhivatalnok, 4 földműves, 1 tanuló és 18 iparos vett részt.

TANÜGY.

(—) Iskolai beiratások. Az aradi állami elemi iskolákban, valamint a községi elemi és polgári fiú- és leányiskolákban az 1909—10. évre való beiratkozások szeptember 1., 2., és 3. napján lesznek. Ugyanezen napok délutánjain lesznek a felvételi-, javító- és magánvizsgálatok.

(—) Vidéki szülők figyelmébe. Miután az aradi felsőbb leányiskolának internátusa nincsen, felhívjuk a vidéki szülők figyelmét arra a kedvező körülményre, hogy özv. Sváby Pálné, Turchányi Gizella, az állami felsőbb leányiskola tanítónője (Hasszinger utca 5.) a leggyöngédesebb családi nevelést és ellátást elvállalja. Az ellátási díj egész évre 700 korona. Zongora tanítást is vállal. 2488

Uri lányok regényes kalandja.

Szökés a klastromból.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 21.

Fiatallányok, bohó álmok álmodói, hallgassátok meg, hogyan járt két uri kisasszony, akik a szülők ellenére cselekedve, odahagyták a szülői házat. Sok kacagtató, de még többszomoru kalandon kellett keresztül esniük, amíg végre ismét visszajuthattak oda, ahonnan elindultak: a szerető szülők karjai közé.

A romantikus história, a kisasszonyok előadása alapján, így történt:

— Egyik, Szegeddel szomszédos nagyobb városban két intelligens családnak van két lánya. Mind a kettő roppant ájtatoskodó. Az idősebbik már négy és fél hónapig az Orsolyaszüzek között is volt, míg a másik tulzottan vallásos érzületének úgy adott kifejezést, hogy nem akart férjhez menni. Egy főhadnaggyal már jegyben is járt, azonban egyszerre ezzel a meglepő kijelentéssel állott a szülők elé:

— Én nem megyek férjhez. Én apáca akarok lenni.

Hiába volt minden beszéd s a jó anvának minden forró könyve hiába hullott: a lány nem akart lemondani tervéről. A házasságténytelen abba is maradt és a kisasszony folyton azt hangoztatta, hogy ő zárdába akar menni. Az Orsolyaszüzekről időközben visszajött a szomszédos familia lánya és a kis eskümenyasszony, ezzel volt folytonosan. El is határozták, hogy a szülők engedelmével is apácák lesznek. Miután úgy hallották, hogy Németországban szülői engedély nélkül is fölveszik őket a zárdába, abban állapodtak meg, hogy oda mennek. Napok előtt megszöktek otthonról. Alig értek a vasuti állomáshoz, ott elfogta őket egy nagy galléru apáca, akinek elmondták mi a szándékuk. Az roppant megrökönyödött és azt mondta, hogy csak menjenek vele Nagyváradra, ott is felveszik a zárdába szülői beleegyezés nélkül is. El is utaztak és este megérkeztek. Egy klastromba szállottak meg. Hatalmas épület — mondják a kisasszonyok — szép parkkal és sok szobával. Ott elvették a ruhájukat, meg a kis pénzüket és külön szobát adtak nekik. Alig szunyadtak el, kopogtatást hallottak. Kinéznek az ajtón, hát megdöbbenve látják, hogy az ajtó előtt több nagy galléru apáca áll, azonkívül férfiak is voltak ott.

— Jaj istenkém, sóhajtja a két leány.

— Meneküljünk, — sugja az idősebbik.

— Hirtelen bezárták az ajtót, ruhát kaptak magukra és azzal — zsupsz — az ablakon át kimenekültek. Kocsiba ültek és maguk sem tudták, hogy miért, az állomáshoz hajtottak.

Ott több órai várakozás után egy magasrangú pappal ismerkedtek meg, akinek mindent elbeszéltek. Az husz koronát adott nekik. Ezzel vonatra szálltak és mentek Szeged felé. A rókusi állomáson sokáig sétálgattak hétfőn éjjel. Az inspekciós rendőrtisztnek feltűnt ez és megszólította őket. Azok sirva panasztáltak el a bajukat. A rendőrtiszt behozta őket és másnap reggel előállította mind a kettőt. Itt apróra elbeszéltek a regényes kalandot, amelynek végeztével sirva fakadtak:

— Jaj, mi lesz most velünk.

A rendőrbíró eleinte hihetetlenül hallgatta a regényes elbeszélést, azonban a két kisasszony intelligens beszédmodora és diszkrét viselkedése meggyőzte arról, hogy tényleg urilányokkal van dolga, akik vallásos képzelgésükben odahagyták az otthoni jólétet. Nyomban táviratoztak a szomszéd városban lakó szü-

lőknek, akik halálos rémülettel siettek a rendőrségre. A lányok eleinte sírtak, azután becsánatot kértek és végül olyan lett az arcuk, mint a tavaszi verőfény, amikor megtudták, hogy hazamehetnek az édes, jó szülőkhöz, akiket ők oly meggondolatlanul magukra hagytak.

Alaptalan vádak az aradi vashidak körül.

Megcáfolt pletyka.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 21.

Az aradi két új hid pilléreit és hidfőit Zsigmond Béla elkészítette a szerződésben kikötött időn belül. Az ő sajátos rendszerében készült hidtartók az itt járt szakemberek bámulatát és legmelegebb dicséretét érdemelték ki.

A hidmunka most első stádiumának befejeztével a tavaszig pihen. Négy hét múlva, a mikorra az ujaradi hid hidfőire alkalmazott és a gyalogjárót tartó vasbeton konzoljaiban a beton megszárad, felrakják a mellvéd köveket és néhány hónapra elcsendesül a Maroson a munka.

Ezeknek a konzoloknak a felrakása ma érdekes félreértésre adott okot. Estefelé az a hír terjedt el a városban, hogy óriási hibát fedeztek fel a hidépítésnél. Azt beszéltek, hogy úgy a hidfők, mint a hidpillérek építésénél, sőt már a tervezésénél is elszámították magukat a szakközvegek és az ujaradi hid lábjai oly szűkre vannak szabva, hogy a gyalogjárót nem lehet felrakni a pillérekre. Ahol erről a vész hírről értesültek, mindenütt érthető feltűnést keltett és este az ujaradi hid aradi hidfőjénél nagy csoportokban jelentek meg a végzetes tévedés kézzelfogható jelét, a hidfők kitoldását megbámuló emberek.

— A resicai vasgyárban, ahol a hid vaszerkezetét készítik, vették észre a hibát, — mondották a beavatottat játszó — értesítették erről a polgármestert és most nagy titokban felfedezték a hibákat, hogy a hibákat leplezzék.

Ebből a szenzációnak készülő leleplezésből szerencsére egy szó sem igaz.

Az Aradi Közlöny munkatársa a legilletékesebb tényezőt, Herling Gyula városi mérnököt, a hidmunkálatok ellenőrt kereste fel, aki a következőképp nyilatkozott az érdekes kérdésről:

— Már én is hallottam arról, hogy a hidlábak el vannak szabva és a gyalogjárók számára állítólag elfelejtettünk helyet hagyni. Mosolyogni való naivitás, melyet a leghatározottabban meg kell cáfolnom. A terveket a kereskedelmi miniszteriura bírálta felül, az építkezést Beke miniszteri tanácsos ellenőrzi és minden hónapban Aradra jön, hogy méréseket eszközöljön. A hid, amely elűt a sablonos hidaktól, már szerkezeténél fogva olyan, hogy a mederben álló pilléreken nem kell helyet hagyni a gyalogjárónak.

Az ujaradi hidnál konzol gyalogjárdák vannak a vasszerkezetben és ez a vasszerkezet a hidfő hátfalazatánál végződik, úgy, hogy a vasszerkezet gyalogjárdája vége és a földfeltöltési feljáró közötti összeköttetést képezi a konzolos vasbeton lap, amely az eredeti jóváhagyott tervek méretei szerint készült. Miután ez vasbetonból van, a hidfő anyagától eltérő anyaga, ezen konzolok építése képezte az építkezési munkák utolsó részletét. Ha a konzolok négy hetesek lesznek, akkor lesz csak a

szélükre a mellvéd köve elhelyezve. Természetesen ilyen vasbeton konzolos gyalogjárdarész csak az Ujarad felé vezető hid két hidfőjén volt tervbe véve, a mederpilléreken ilyen melléképítmény nincs, miután a pillérek felett a gyalogjárda a vasszerkezetben bennfoglaltatik. Az Eötvös-utcai hidnál, a hol külön gyalogjárda nem lesz, a hidfőknél sem lesznek konzolok.

Miután a hid elkészültének terminusai olyképp vannak beosztva, hogy a hid 1910. őszére adandó át a forgalomnak, a vasszerkezet szereléséről a folyó évben szó sem lehet, de nem is volt tervbe véve. A vasszerkezet szerelése mindkét hidnál a Maros jegének elindulása után fog megkezdetni. Mindkét hid vaszerkezetének tervei kormányhatóságilag jóvá vannak hagyva, úgy a Weitzer-gyárban, mint a resicai vasöntőben folyik az anyag beszerzés és lehetséges, hogy Resicán a jövő hónapban már anyagpróba is lesz.

TRAGIKOMEDIA.

A megmentett művész.

Hja, ilyen az élet!

*

Mikor az élet valami különösen eredeti, rendkívül produkál, azt szokták mondani: ilyen csak a regényekben történhetik. Nagy lebecsülése ez az életnek, amely pedig sokkal leleményesebb mint a legnagyobb fantáziájú regényíró. Egymásra halmozza a legtragikusabb eseményeket mosolyra készítő komikumokkal és mikor a bizarr helyzetek után legördül a függöny, az Élet mintha gúnyosan odaszólna a közönségnek:

— Voá! !

I.

Néhány nappal ezelőtt, meg is irták akkor a lapok, izgató eseménye volt Abbáziának. Egy fiatal kedvelt magyar írónővel, Alba Nevis-szel történt az eset, melynek hőse azonban mégsem az írónő, hanem egy férfikollégája volt.

Alba Nevis egy szép délután fürödni ment az Adria hullámozó vizébe. A csábító hullámok mind mélyebben esalogatták a tengerbe a merész leányt, aki egyszerre csak azon vette észre magát, hogy messze eltávolodott a parttól. Ijedve vissza akart fordulni, mikor egyszerre csak erősebb áramlat kapta el és helesodorta a mély tengerbe.

Az írónő már-már igen veszedelmes helyzetbe került. Küzdött a hullámok ellen, de ereje nem bírta sokáig. Majdnem elmerült már a habokban, mikor hirtelen egy erős férfikar kiragadta az áramlatból és közelebb hozta a parthoz. Az ijedt művész alig eszmélt fel, megmentője már eltűnt a fürdőző tömegben.

Az életmentő férfi: Békási Jenő budapesti újságíró volt.

II.

Az arany szabadság napjai lejártak és Békási Jenő tegnap visszatért Budapesre. Otthon a lakásán amint kipihente magát, hozzálátott a távollétében érkezett iratok átnézéséhez. A levelek és egyéb irások alatt rábukkant egy pörös iratra. Megnézi és bosszusan látja, hogy valaki 50 koronát követel tőle, mert mint egykori debreceni lapszerkesztő, a szerző engedélye nélkül közölte annak egyik versét. Kedvetlenül megnézi a kereset beadóját és egyszerre keserűen, hosszan felkacag.

A kereset beadója — Alba Nevis volt . . .

Szökés az elmekórházból.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 21.

Tegnap délelőtt izgalmas látványban volt része Nagyváradon a Fő-utcán, a Bémer-téren és a Kossuth Lajos-utcán járkáló közönségnek. Egész csomó ember, rendőrök, tüzoltók üldöztek egy szerencsétlen, megtévelyodott fiatal embert, akit az édes apja be akart szállítani az elmekórházba. A rabság elől azonban furfangos ravaszsággal megszökött a beteg fiatal ember, akit csak nagynehezen, hosszas üldözéssel tudtak megfogni, megkötözni és beszállítani a nagyvárad elmekórházba.

A szomorúan izgalmas, érdekes esetről tudósításunk a következő:

Rosenfeld Jakab belényesi kereskedő tegnap reggel bejött Nagyváradra azért, hogy beteg, megtévelyodott fiát: Rosenfeld Pétert a nagyvárad elmekórházba elhelyezhesse. A tizennyolc-tizenkilenc éves, rendkívül magas és erős testű, félelmes külsejű fiu már a vasuton is nagyon gyanusan viselkedett. Roppant ideges, türelmetlen, nyugtalan volt és több ízben tett kísérletet arra, hogy a vonatról leugorjék. Édes apjának a legnagyobb erőfeszítésébe került, hogy a fiut féken tartsa és öngyilkossági szándékáról lebeszélje. Azt mondta neki, hogy Váradra mulatni mennek. Pezsgőzni fognak. Három éjjel és három nap nem fognak aludni. Így nagynehezen a fiu lecsendesült.

Rosenfeld Péteren különben csak most az utóbbi napokban mutatkoztak a betegség veszedelmes tünetei: az idegesség, a nyugtalanság, a dühöngési hajlam. Két évig fenn volt Budapesten egy szanatóriumban, ahonnan édes apja kivánságára mint félig-meddig gyógyultat hazabocsájtották. A gyógyulás azonban nem sikerült, mert Rosenfeld Péter viselkedése odahaza már pár nap óta teljesen türelmetlen volt környezetére.

A pályaudvaron az öreg Rosenfeld bérkoszt fogadott és abba beleültette a fiát. A kocsi gyors vágatással ment az elmekórház felé. A kórháznál azonban, a Kórház-utca befordulójánál, baj történt. Egy óvatlan és vigyázatlan pillanatban ugyanis Rosenfeld Péter, mielőtt édes apja megakadályozhatta volna, kiugrott a kocsiból és sebes iramodással futott a Rákóczi-ut felé.

Rosenfeld Jakab megriadva s a legrosszabbtól tartva, szintén kiugrott a kocsiból és fia után szaladt, aki akkor már, mikor édesapja üldözni kezdte, az Irgalmasok kórháza előtt volt. A kereskedő nem tehetett egyebet, mint hogy toroka szakadtából kiáltotta az utca közönségének:

— Fogják meg! Fogják meg!
Erre kezdődött meg az üldözés. Az utcai publikum azt hitte, hogy tolvajt, rablót kerget a kereskedő. Nemsokára egész tömeg ember szaladt, rohant a menekülő Rosenfeld Péter után, aki igazán szánalmas látványt nyújtott.

A szája valóságosan tájtékot tart, és vérbenforgó, dühös szemekkel nézett vissza-vissza üldözőire.

A Rákóczi-uti Moskovits-palota előtt csatlakozott az üldözőkhöz Gulyás Béni rendőr, majd később csatlakoztak Balogh Sándor és Kis Gergely rendőrök. Mögöttük és körülöttük kiabált, ordított egy csomó ember, inasgyerek. Első sorban az édes apa: Rosenfeld Jakab. A tévelyodott fiu pedig hihetetlen gyorsasággal szaladt a Bémer-téren, a Kishidon át, be a Kossuth Lajos-utcaba üldözői elől.

Előbe állani senkinek akart, mert látták, hogy dühöngő ember menekül. Félték tőle. Elszaladtak előle. Végre a Kossuth Lajos-utcai

Füchsz-palota előtt két tüzoltó: Madarassi Gyula és Torzsa György elébe állottak a menekülő embernek és megragadták, utjában tartóztatták.

Szörnyű küzdelem kezdődött. A beteg fiu rugni, harapni akart. Emberfeletti erővel dolgozott a két tüzoltó, hogy Rosenfeld Pétert tartassa addig legalább, amíg az üldöző tömeg odaérkezik.

Ha pár pillanattal késnek még az emberek, akkor Rosenfeld Péter okvetlen kiszabadítja magát a két tüzoltó kezéből és elmenekül. Azonban odaértek Gulyás Béni és Kiss Gergely rendőrök, akik ártalmatlanná tették a dühöngő fiut és kocsira téve beszállították az elmeórházba.

Az aradmegyei Jäger Mari.

Exhumálások a repszegi temetőben. — Bontják a sirokat. — A bíróság a helyszínen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 21.

Az aradi királyi ügyészséget rég óta nem foglalkoztatta már olyan nagyszabású bűnügy, mint a milyen a *Lupas Léna* és a *Birkis Mitru* ügye. A borosjenői járás egész csendőri körzete folytatja most már a nyomozást a tömegmérgezés ügyében és az eddigi adatok igazolni látszanak azt a szomorú feltevést, hogy az aradmegyei kuruzslók nagyon dusan kaszálták a halált. Megnehezíti a nyomozást a nép fanatikus babonája, félelme és tartózkodása. Az elhaltak családtagjai szintén üldözéstől félnek és minden alkalmat felhasználnak arra, hogy a csendőrség, bíróság és ügyészség munkáját megnehezítsék. Ezt látva az aradi ügyészség vezetője, *Szakolczay Lajos*, elhatározta, hogy a nagyszabású bűnügyben a további nyomozást átveszi és annak vezetésével *Fikker Károly* dr. királyi ügyészt bízta meg, míg az aradi törvényszék központi vizsgálóbírója *Diószegi Győző* drt, a borosjenői járásbírója vezetését bízta meg a vizsgálat lefolytatásával.

Németh Mátyás bokszegei csendőrszervező távirati és írásbeli jelentései alapján az aradi királyi ügyészség megkereste ma *Diószegi Győző* borosjenői büntető járásbíró, hogy *Halmassán János*, *Krisán János* és *Jerkán Simon* hulláiknak exhumálása iránt sürgősen tegye meg a szükséges lépéseket. Az exhumálás kedden fog megtörténni a repszegi temetőben. Mivel a halálozások már körülbelül nyole hónappal ezelőtt történtek és így a mérgezést, — mint a monyorói exhumálásnál — valószínűleg kétségtelenül nem tudják megállapítani, a hullarészeket előreláthatólag *Felletár Emil* országos fővegyészhez fogják felküldeni.

Azt, hogy ezenkívül hány sirt fognak felbontani, most még nem lehet tudni. Ilyen tömeges hullaboncolás azonban még sohasem fordult elő az aradi törvényszéken. Az ügyészség bünyjeltárában nincs is elegendő hullatartály, amely a nagyszabású tömegmérgezési ügyben befogadná magába a hullarészeket és mivel a testrészeket csak a törvény által előírt edényben lehet elhelyezni, az aradi törvényszék ma táviratilag több hullatartályt rendelt a budapesti *Calderóni* cégnél.

A keddi exhumálásoknál a bíróság részéről *Diószegi Győző* járásbíró, *Aussterweil László* dr. és *Posgay Miklós* dr. törvényszéki orvosok, az ügyészség részéről pedig *Fikker Károly* dr. királyi ügyész fog megjelenni. *Fikker* ügyész ez alkalommal ki fog terjeszkedni a nyomozás összes részleteire és szükség esetén a helyszínen személyesen fogja azt irányi-

tani. A letartóztatott *Lupas Léna* és *Birkis Mitru* még mindég a borosjenői bíróság fogházának foglyai és mivel a nyomozás befejezése valószínűleg hosszabb időt fog igénybe venni, egyelőre nem is szállítják be őket az aradi fogházba.

Eltörött a hegedüm . . .

Rablótámadás egy aradi cigány ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 21.

Ha valakit még lelkesít a romantika, ha még gyönyörködni tud a rablótörténetek ősi vadságában, akkor a fantáziáját meg sem kell erőltetnie és nem kell visszasháznia a *Ráday* korszak regényeiért, nem kell elkalandoznia a *Bakony vadrogényes* erdeibe sem. Aradon, a *Maros* partján játszódik le néha-néha a régi recept szerint egy népsziművekben is megörökített kaptafára kieszt fosztogatás. Azzal a különbséggel, hogy az alábbi eset szóról-szóra igaz, dacára, hogy minden btyárvilágbeli rekvizitum úgy fordul elő benne, mintha annó 1865-öt írának, amely esztendőben lőtték agyon *Angyal Bandit*, az alföldi haramiát.

Kozdjuk az idővel. Este van. Sűrű sötétség borul a tájra. Csak a csillagos égen tündöklő milliárdnyi fényesség világítja meg a *Schlesinger* és *Jellinek*-cég fatelepének környékét, mely odaszól ki a *Marosra*. Csendes hullámverésű a *Marosfolyó* és az egész tájon nem hallzik a legkisebb nesz sem. Ejjel tizenegy óra lehetett, amikor a folyót szegélyező töltésen egy, az éjszakánál is sötétebb alak tűnik fel. Hiányos öltözet van rajta. Nem a tikkasztó melegnek miatta, mert magas köcsökalapot hord, amely viselet tudvalevőleg csak a téli szezonban divatos. Szegény ördög az istenadta, aki egész vagyonát magával hordja. Egy ütött-kopott hegedüt szorongatott a fényesre kopott *Ferenc József*-kabát kiszakadozott hóna alatt.

Szorgalmasan szedte hórhorgas lábait és csakhamar elérkezett a céljához, a *Schlesinger* és *Jellinek* cég fatelepéhez. Megkopogtatta az órház oldalát és a viskóból három ember lépett ki. *Sarpezszy József* éjjeli őr, *Csinka Péter*, *Csaura Partén* napszamosok.

— Itt vagy *Lingurár* — kérdezték a jövevénytől. Ma jó napot csapunk. Rögtön tüzet gyújtunk, aztán hadd szóljon a hegedü.

Néhány perc múlva vigan lobogott a rözse tüze, mely élesen bevilágította a három marcona alakot. Sűrűn és nagyokat ittak, a cigány pedig szivhez szólón húzta.

Egy órai muzsikálás után *Lingurár* távozni készült. A fizetését kérte. Összeszidták fizettség helyett. Alig ment vagy száz lépést, a mulatozók utána vetették magukat, lefogták a cigányt, erőszakkal elvették a hegedűjét és fényes cilindert, meg a szakadozott *Ferenc József* kabátját. Ráadásul amugy betyárosan helyben is hagyták. Hiába rimáncokodott, hogy adják vissza kenyérkereső szerszámját, ha már a muzsikáért így fizetnek, a kőszivű emberek ott a szemé láttára törték darabokra. Sirva fakadt a szegény more és alig tudta elmondani keserves panaszát az inspekciónak rendőrtisztnek a városházán.

A rablók úgy látszik megijedtek kegyetlen művük következményétől, mert szétrebbentek és a detektívek az éjszaka folyamán csak *Sarpezszy* tudták kézre keríteni.

Ma délutánra megkerült a másik két cimbor is. Mind hármat letartóztatták. De mit ér ezzel a szegény mora, aki most már siró lélekkel hallja a társai muzsikájáról:

— „Eltörött a hegedüm, nem akar szólni.”

Egy fővárosi gyártelep veszedelme.

Nagy tűz a Gschwindt-gyárban.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 21.

Pénteken hajnalban rémhír terjedt el a fővárosban. A tüzoltók a város minden részéről hangos kürtszóval száguldtak a körut felé, az automobil gőzfecskendő dübörögve rohant végig a városon, az emberek pedig mindenfelé nagy katasztrófákról tudtak.

— Felrobbant a *Gschwindt*-gyár! ez a hír terjedt el legjobban. Az egész városrész és az összes szomszédos házak lángban állanak. Sok ember meghalt. Számtalan munkás megsérült.

A hírek szerencsére tulzottak voltak, emberéletben kár nem esett, sérülés nem történt, csak a *Gschwindt*-gyár egy része égett le. A tüzről ezt jelenti tudósítónk:

Meneküljünk! Ég a gyár!

Amikor pénteken hajnalban a *Gschwindt*-gyár portása át akarta venni a szolgálatot, az előcsarnokban munkások rohanó tömegével találkozott. Lelkendezve kiabáltak:

— Meneküljünk! Lángokban áll a malátaszárító! Ég a gyár!

A portás nem vesztette el lélekjelenlétét, kötelességszerűen azonnal jelezte a tüzet a VIII. órségnek, amely nem várva további utasítást, rögtön kivonult a tűz színhelyére és a tüzet jelezte a központnak. Ez 5 óra 54 perckor történt. Néhány perccel később, a tüzoltókocsik a város minden részéről a tűz felé száguldtak, melyhez felvonult a IV., V., VIII. és központi, valamint az önkéntes órség, *Markusovszky Béla* parancsnoksága alatt, *Blaschnek Hugó* tüzoltótiszttel.

A tüzoltóság nagy készenléttel vonult ki, 2 gőzfecskendő, két tolólétra és kilenc szerkocsi robogott a gyár elé.

A tűz a gyár *Kisfaludy*-utcai részén, a malátaszárítóban keletkezett, amely hamarosan lángokban állott, a lángnyelvek kicsaptak az ablakokon és a tetőn, sűrű, fekete, fojtó füst terjedt el mindenfelé, nemcsak a gyárépületet, hanem a környékbéli házakat is bevonva és azt a látzatot kelteve, hogy az egész gyár lángokban áll, megmentése teljesen lehetetlen. Első pillanatra még a tüzoltók is ezt az impressziót nyerték, amikor azonban a füstgomolyokon áthaladtak, látták, hogy a veszedelem sokkal kisebb.

Rémület a szomszédságban.

Nagy rémület fogta el a *Práter*-utca 9. számú ház lakóit. Ez a ház a gyár közvetlen szomszédságában épült, a lakókat a fojtó füst riasztotta fel hajnali álmukból, csaknem mindenki, abban a hiszemben, hogy a ház ég, menekülni akart, még pedig a legghiányosabb öltözetben. Azonban, mire a lépcsőházba értek, a rettenetesen büzös és fojtó füst visszakergette őket lakásaikba, az utcai ablakokhoz siettek és onnan kiabáltak segítségért. A tüzoltóság alig tudta megnyugtanni őket, nem akarták elhinni, hogy a *Práter*-utcai háznak nem lehet semmi baja.

Lokalizálták a tüzet.

Markusovszky és a közben a rendőrséghez készenlét élén megjelent *Diener* Ákos rendőrkapitány mégis megnyugtatták a megrémült embereket, akik aztán csendesen várták a bekövetkezendőket.

A tűzoltók ezalatt lent szorították vissza a tüzet és a szomszédos háznak irányították a hatalmas vizsugarakat. Hat sugár működött egyszerre és háromnegyedóra erős munka után Markusovszky már jelenthette a megérkezett Szeerboszkij főparancsnoknak:

— A tüzet lokalizáltuk.

A tűz oka.

A veszedelem igen nagy volt.

Ha a tűz áttérjedhetett volna a csiráztatóba és az azután következő élesztőgyártási helyiségekbe, óriási katasztrófa következett volna, mert a gyár körüli részén vannak a szeszartályok és a pálinkarakartár.

Ez a veszedelem azonban szerencsére elmult és negyedfél órai munka után a tüzet teljesen eloltották. Az őrsek egymásután bevonultak, 10 óra 38 perckor érkezett haza utolsó nek VIII. őrség.

A tűz keletkezésének valószínű oka, egy a száraz anyag közé berepült szikra, de nem lehetetlen, hogy a tüzet gondatlanság okozta.

A leégett épületrész harmincnyolc méter hosszú, a második emeletig teljesen elpusztult kiegészítéssel, gépeivel együtt. A kár jelentékeny.

A tűzhöz a mentők is kivonultak, de alig akadt munkájuk.

A fekete törvényszék.

Jegyzetek a szabókongresszusról.

Kétszázötven szabó megjelenésének már csak a pusztá birtok is elég lehet ahhoz, hogy Aradról és környékéről elüldözze az emberek ezreit. Mert tudják-e mit jelent a más városbeli szabó megjelenése? A régi bűnök felújulását jelenti. Azt szokták mondani, hogy nincs olyan ember, akinek legalább egy ezüst kanál ne feküdjön a multjában. Ha ez igaz, akkor nem hazugság az se, hogy nincs olyan férfi, aki legalább egy kifizetetlen szabószámlával ne legyen betáblázva a tüvel harcoló polgártársaknál.

Akik eddig nem tudták, hogy a szabók milyen veszedelmes emberek, azok az aradi kongresszusból meggyőződhetnek erről. (Már csak ezért is érdemes volt kongresszust rendezni.) Tegnap a városházán nem ártatlan ollócsattogtatás volt, hanem a szabó fogak csattogtak és veszedelemben forgott a teremben mindenki, akinek jól szabott ruhája volt. (Főleg az azt mondani, hogy a szabók kivétel képeztek, mert azok csaknem kizárólag rosszul szabott ruhában voltak.)

Enyhén jellemeznék a helyzetet, ha azt állítanók, hogy csak apróbb tüszurásokban volt részük a nem tisztelt adósnak. Beillettek azok komoly tördőféseknek is. Most a szabómesterek kivételesen nem cernával dolgoztak, hanem a leg-erősebb kötéllel, amilyennel Bali Mihály állami tisztviselő végzi a nyakkendőkötés munkáját.

Hogy a közadósok tekintélyes és imponálóan nagy tábora fogalmat alkothasson a helyzet komolyságáról, ideiktatunk néhány mondatot a szabómesterek szótárából.

Amikor a szabókontókról volt szó, felállott Bálint Menyhért és Avarffy Gézá megsejyenyítő komolysággal zokogta:

— Hitvány gazemberek azok az urak, akiknek nem süll le a bőr a pofájukról és nem fizetik ki a szabószámlát. Meg kell ezeket bélyegezni, fel kell akasztani. Bennünket szabókat le tudnak nézni, de a számlájukat nem fizetik ki.

— Nem kell hitelezni az ilyen csirkefogóknak!

— Járjanak meztelenül!

— Szeretnénk látni, hogy ruha nélkül tudnak-e a kávéházakban lumpolni.

(Aki ezt kiáltotta, úgy látszik nem tudja, hogy meztelen estéket is szoktak rendezni a kávéházi szeparékban s ezeken ruha nélkül kedélyeskedik a mindkét nembeli ifjuság.)

Amikor eme hizelgő jelzők átröpültek a teremben, nagy mozgolódás keletkezett a földszinten és a karzaton azok körében, akiknek nincs szerencsájuk a szabók hatalmas gárdájához tartozhatni. Ez a mozgolódás hatalmas arányokat öltött, amikor Vitéz Aladár merész elhatározással a kongresszus elé terjesztett egy nagy ostrom irást.

— Itt van a budapesti szabók által vezetett fekete liszta. Ebben megtalálhatók a főváros és a vidék egy részének legrosszabb fizető gavallérjai. Ötezer név.

Általános elszörnyűködés. A hallgatóság megborzadt a gavallérok fekete temetőjének láttára. Sokan kiszöktek a teremből, mert azt hitték, felolvassák az ötezer kredit-halottat.

— Fel kell olvasni a neveket! — kiáltotta a kemény szívű Bálint Menyhért.

— Azt nem engedem meg, — jelentette ki Moskovitz elnök, aki az egész kongresszus alatt olyan parlamentárisan kezelte az elnöki szabályokat, hogy általános meglepetést keltett. (Az irigyei azt mondják, hogy a vasárnap délutáni vadászkirándulásokon magánszónoklatokat, főpróbákat tartott a mezőn.)

A szabók eme hadakozási kedve azonban ne keserítse el az adósok hatalmas osztályát. Ők nemcsak az adósaikat, hanem saját kartársaikat is kikartarták pusztítani. Pénteken délelőtt olyan volt a hangulat, hogy a vidéki és a fővárosi mesterek majdnem öltre mentek. A konkurrencia ellen harogtak nagyon.

— Vannak olyan szabóüzlettulajdonosok, — mondta az egyik szónok — akik 15–20 forintért angol kelméből készült ruhát sóznak a vovó nyakába. Nem szégyenlik magukat azt állítani, hogy az angol kelme.

— Az a ruhakelme csak akkor lesz angol — kiáltozták, — ha a viselője Angliába utazik vele.

Amde a veszedelmes hangulat azonnal megszünt, mihelyt a terem otthagyták. A banketnél és este az orfeumban egész barátságos és valódi angol dzsentimenek voltak. Tréfáltak és engedték azt is, hogy a népszerű Göndör Aurél folytonosan kecske-ötletekkel sziporkázzék.

Göndör a nézőközönség soraiban föhredezett néhány olyan szabót, akik neki évtizedek előtt könyveműn hiteleztek. Ezeknek megfizette az adósságait — vicekkel. A haragos szabók éjfélt után vigan bandukoltak a korzón és félrekapott kalappal dudorászták:

„Cérnaszál a vízbe,
A vízbe,
Engem rendőr visz be
A sötét börtönbe.“

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* Szenzációs új műsor az Urániában. Még alig teltünk be a sok fényes látványossággal, melyet az Uránia pénteken bemutatott műsora nyújtott és holnap, vasárnap ismét újdonságokból összeválogatott mozgófényképekkel szórakozhatunk az Urániában. Nyolc válogatott újdonság, melyek között egy drámai beszélő mozgófénykép is szerepel. Minden külön ajánlás helyett a legelőkeltebben beszél maga a program. Három bohózatot kívül megismerkedünk Svájce egyik csodaszép helyével, a Genfi-tóval, melynek vidékeit százezreivel keresik fel a turisták. Egyik slagere a műsornak az Elve befalazva című mozgófénykép, mely szenzációs meglepetésnek ígérkezik. Az Uránia előadásai vasárnap is délután 3 órakor kezdődnek.

A „Gotterhalte“ ellen.

Tüntetés a Mátyás-templomban.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 21.

Tegnap reggel Budapesten az ünnepi mise alatt nagy tüntetés volt a Mátyás-templom előtt. A tüntetés a Gotterhaltenak szólt és a kurucifjak rendezték.

Már napokkal ezelőtt kiadták a jelszót:

— Nem türjük meg, hogy Szent István napján, amikor magyarok ünnepejük első keresztény királyunk, Szent István emlékét, a katonazenekarok rázendítsenek az osztrák néphimnuszra.

A Mátyás-templom előtti tömegben helyet foglalt a kuruc ifjak egy körülbelül husz tagból álló csoportja és amikor a lövések elhangzása után a katonazene a Gotterhaltét játszotta, a tüntető csoport a Kossuth nótát kezdte énekelni és arra buzdította az embereket, hogy tüntessen velük az osztrák néphimnusz ellen.

A templom előtt a rendet egy sereg detektívvel, polgári és egyenruhás rendőrrel Beniczky Tamás rendőrfelügyelő tartotta fenn és nem tördött az ifjak tüntetésével.

De mikor az ünnepi mise befejezése után újra eldördültek az üdvölvések és a katonazenekar másodsor is eljátszotta a Gotterhaltét, az ifjak kiabálni kezdtek:

— Le a hóhérrótával! Abcug osztrákok, bitang gazemberek!

Attól lehetett tartani, hogy a tömeg inzultálja a katonazenészeket. Beniczky Tamás a detektívvel elment a kiabálók csoportjához és tizenegy tüntetőt előállított.

Fővárosi tudósítónk a rendőri sajtóiroda jelentésével szemben megállapítja, hogy a tüntetés sokkal nagyobb és általánosabb volt. Az első tüntetést csak néhány ember rendezte, de az első Gotterhaltétől a másodikig a tüntetőknek sikerült a tömeget felizgatni.

— Ne hallgassuk a hóhérrótát! — kiabálták. — Ne türjük, hogy nemzeti ünnepünkön ezzel bennünket megbélyegezzenek. Semmi közünk az osztrák dalhoz!

A második Gotterhalténál már százan és százan énekeltek a Kossuth-nótát és abcugoltak. Ezt a tüntetést fojtotta el a rendőrség erőlyes közbelépése. A templomban a mise alatt semmit sem tudtak a tüntetésről.

A tüntetők közül tizenegyet, nevezetesen Németh Béla, Szigeti Zoltán, Breuer Sándor joghallgatókat, Kállai József ügyvédjelöltet, Müller Ferenc technikust, Földes Károly asztalost, Krajner József közsörüs segédet, két miniszteri díjnokot s egy postatisztet az elsőkerületi kapitányságra előállítottak. A tüntetőket itt igazolták és megindították ellenük a kihágási eljárást.

Nem csekély pikantériája a dolognak az, hogy a kuruc ifjak tiltakoztak Beniczky előtt, hogy mást, mint kuruc ifjut állítsanak elő!

E jelentéssel szemben maguk a kuruc ifjak is kiadtak egy kommunikét, a mely ekként szólt:

A Kuruc Ifjak Társasága, mint ezelőtt is minden esztendőben, úgy most is elnökeinek, Nagy József dr.-nak és Miklóssy F. Leónak vezetése alatt impozáns küldöttséggel jelentek meg a Szent-István-napi ünnepen, hogy az első magyar király iránti kegyeletnek kifejezést adjanak.

A társaság nagyobb része a körmenetben helyezkedett el, míg a másik része a Mátyás-templom jobb oldalán, a katonai zenekarral szemközt volt.

Tudva azt, hogy ez alkalommal is a kiren-

delt hatalom a Gotterhalte hóhérnótával fogja az ünnep fényét és ábitatát megsérteni, már eleve intézkedett a társaság vezetősége, hogy ennek lehetőleg elejét vegye.

Az első sortűz után, mikor a Gotterhalte megkezdődött, a lelkes csapat, amely a tem-lom oldalán állott, mintegy varázsütésre rázen-dített a Kossuth-nótára, amelyet a közönség levett kalappal énekelt együtt.

A Gotterhalte másodszori játzsása alatt, míg az ifjúság újlag énekelte a Kossuth-nótát, egész gyűrűje a titkos- és egyenruhás rend-őröknek fogta körül az ifjakat és a nóta be-fejezése után a vezetőségnek tagjait jobbról-balról egy-egy fogdmeg ragadta meg és vitte be az I. kerületi rendőrségre.

A közönség, hogy kifejezést adjon az if-jak iránti szimpátiájának, hangos éljenzés-sel kísérte, zárt sorokban egész a rendőr-ségig.

A rendőrségnél, bár az ifjak mindeniké-nél volt igazolvány, melylyel személyazonossá-gukat igazolni tudták, mégis reggel 8 órétől 11 óráig őket fogva tartották.

Ekkor Mátyás Hugó rendőrtanácsos kije-lentette az ifjaknak, hogy másnap elővezetés terhe mellett jelentkezzenek újból a rendőr-ségnél.

Az ifjak gróf Batthyány Tivadarnak, a tár-saság diszelnökének a következő táviratot fogal-mazták és küldték el:

Nemzeti királyunk, Szent István ünnepén a Gotterhalte hóhérnótát buzták, mire hatalmas tömeggel a Kossuth-nótát énekeltek. Mátyás Hugó tanácsos, Beniczky felügyelő, Dübré de-tek-tív sokad magával, lovas rendőrök és lelkes nép kíséretében letartóztattak bennünket. Ké-rünk sürgős, érzése szerinti közbelépést. Nagy József dr. és társai.

Az ifjak a rendőrségtől Nagy György dr. lakására mentek, hol szóváltották ügyüket és kérték a képviselőt, hogy ügyüket vegye pártfogásába.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Tíz éves jubileum. A magyarországi rok-kant és nyugdíjegylet aradi fiókjának tegnap volt fennállásának tizedik évfordulója. Az Ipa-rosház díszterme szorongásig megtelt az ünne-pélyes aktuson résztvevő közönséggel. A dísz-közgyűlést Tumó Lajos elnök nyitotta meg; tartalmas beszédben üdvözölte a megjelent ta-gokat valamint a budapesti és a környék vi-déki fiókjainak kiküldötteit. Az ünnepi beszé-det dr. Varjasz iparkamarai titkár mondotta sűrű tetszésnyilvánítás közepette. Beszédében a munkásbiztosítás szociális problémáját fejtegette nagy szaktudással. Drabek Lajos az egyesület tíz éves működését ismertette. Katics Kálmán, a budapesti központi vezetőség elnöke az országos egyesület működését fejtegette. Az egyesület a megalakulástól számított tizenhat év alatt 4.600.000 korona vagyonnal bír. Jelenleg az egyesületnek 120400 tagja van s ezidőszertint rokkant segélyben 576 tagot, árvasegélyben 160 árvát részesít. Moravék János indítványára a diszközgyűlés Varjasz Lajos dr. iparkamarai titkárnak a megtartott szép ünnepi beszédért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz s egyben az egész beszédet a jegyzőkönyvben megörökíteni határozta. A waggongyári dalkör a Himnuszt és a Szózatot énekelte el, Tumó Lajos elnök erre a diszközgyűlést bezárta. Innen a waggongyári zene kísérete mellett a vértanúk szobrán-oz vonultak, melyre Tumó Lajos az egyesület

nevében koszorút helyezett. Délben a „Gambri-nus“ sörcsarnok helyiségében diszebéd volt, melyen mintegy 150-en vettek részt.

Amit az aradi dalosok énekeltek.

Egy kuruc-nóta története.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 21.

Négy napig ünnepelték Kecskeméten a ma-gyar dalt. Az ország minden részéből gyűltek egybe a szives vendéglátással váró város falai közé a magyar dalosok, hogy versenyre kelve haladásukról tegyenek tanúságot.

A versenyzők között az aradi Máv. dal-egylet is küzdött a babéért. A díjakat nyerni akaró dalárdák II. csoportjában mutat-kozott be a zsűrinek az aradi énekkar és any-nyira megfelelt a követelményeknek, hogy a hatodik díjat hozta haza. A szép ezüst lírát Révffy-nek Rákóczi dalával nyerték el az aradiak.

A versenydarab szövegét Szabolcska Mi-hály, a temesvári református költőpap írta. Ér-dekes a költemény keletkezésének története. Szabolcska régi jó cimborájával, Révffy Gyula tanítóképző intézeti tanárral sétált Temesvár utcáin a múlt tél valamelyik estéjén. Az egyik kávéházból kurucnóták melódiai szűrődtek át az ablakokon. Egyszerre mindketten megállot-tak és a következő pillanatban ösztönszerűleg benyitottak a kávéháza. Vonzották őket a fel-séges sirámok, a duhaj dallamok. Félrevonul-tak a kávéház sarkába és mikor a cigány abba hagyta a zenélést Szabolcska odaintette magá-hoz és újból felzendült a

„Hej Rákóczi, Bercsényi...”

Lassan dudolta a kesergőket a tárogató hangjai után majd papirost vett elő és ceruzá-val a következőket írta le:

Rákóczi nótáját hallgatom.
Szilajon, szabadon.
Tűz csap a szívembe,
Lángra gyulok tőle.

Rákóczi nótáját hallgatom,
Könny borítja el két szemem pilláját.
Most borul, most borul
Busan utoljára.

Rákóczi, Bercsényi
A magyar határon
Magyarországot megfogta az átok,
Minden hiába, minden hiába.

De halga csak . . .
Mégis, mintha távozóban
A dalból egy reménység
Még visszalobogna.

Minden éjszakára egyszer megvirradt még
Ezzel a dallal büszkén, diadallal.
Vissza jövünk még,
Vissza jövünk még . . .

Mikor elkészült az írással, oda adta mu-lató társának, Györfy tanárnak elolvasásul. Ezt annyira megkapta a költemény, hogy elhatá-rozta a megzenésítését. Meg is történt. Pályáz-tak vele az országos dalosverseny kötött da-rabjának pályázatára és most Kecskeméten az ország valamennyi dalárdája énekelte.

Az aradi Máv. dalkör különben egy ezüst lírát nyert.

HIREK.

Szerencsétlenség a királyi várpalotában.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 21

Tegnap délelőtt a Szent István napi ünne-pések sorozata alatt szerencsétlenség történt a budai várpalotában.

A vidékről felrándult közönségnek e napon ugyan meg szabad tekinteni a királyi várpa-lotát, mely kedvezményt a közönség ki is hasz-nálja. Tömeges, sűrű sorokban vonult fel mieg után a jó vidéki, hogy a Szent Jobbot, mely ki volt állítva, a várpalota kápolnájában — köz-vetlen közletről láthassa.

A rendőrség intézkedése folytán a nagy-közönség a palota mögötti lépcsőn, a lovarda-épületen át juthatott be az udvarra, majd a kápolnába, hol a Szent Jobb volt kiállítva. A borzasztó tolongásban azután, mint az előre látható volt, súlyosabb szerencsétlenség történt.

Eddig meg nem állapított körülmények kö-zött — ugyanis — az embertömeg kidöntött egy hatalmas kőoszlopot, mely azután az em-berekre zuhant. Ami azután történt, azt köny-nyen elképzelheti az olvasó. A rendetlen, erő-szakos tömeg, amely az egész szerencsétlensé-get okozta, fejvesztve akart elrohanni a veszély színhelyéről, ez azonban nem sikerült. A rend-őrök és koronaőrök ugyanis nem engedték be a vad tömeget a kápolnába, hová mindenki igyekezett. Mikor a kivezényelt rendőrök végre megnyugtatták az izgatott kedélyeket, hogy nem kell tartani újabb szerencsétlenségtől, ekkorra már a nagy hőségtől, a kiállított féle-lemtől s a menekülés brutális módjától renge-teg sok ember elájult, megsebesült.

Ezeket, valamint a ledöntött kőoszlop sebe-sültjeit, Nagy István lakost, Friedmann Jó-zsef szobafestőt és Szlavell Gábor asztalosmes-tert ellátták az első segélynyújtással s azután. beszállították őket a Rokus kórházba.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelen-tése szerint e hó 21-én az időjárás: meleg, nyugaton elvélve csapadék, zivatarok.

— Aerenthal gróf a királynál. Ischlből táv-iratozzák: Aerenthal gróf külügyminiszter teg-nap este 11 órakor Ischlbe érkezett. Vele együtt ment Bilinszki osztrák pénzügyminiszter is. hogy nyaralását folytassa. Aerenthal ma dél-előtt hosszabb audiencián volt a felségnél, aki-nek megköszönte grófi rangra való emelését. Az audiencia alkalmával szóba került a dele-gációk egybehívásának ideje is. Mint jó for-rásból értesülünk, az egybehívás időpontjáról végleges döntés még nem történt és ez csakis a két kormány között történendő megállapodás után fog bekövetkezni. Aerenthal gróf ma részt-vett a király családi ebédjén is.

— Edward király Karlsbadban. Karlsbadból táviratozzák: Edward király, mint minden év-ben Marienbadból kirándulást tett Karlsbadba. A király érkezéséről csak az utolsó órában ér-kezett jelentés. A király 1 óra tájban érkezett a Savoy-szállóba, melynek kertjében dejeuner volt. Résztvettek a dejeneuron Soveral márki, Vil-lavnéja márki Townsend és neje, Sir Sydney Greville, Hatsfeld hercegné és Osma volt spa-nyol pénzügyminiszter. A király ebéd után a Helenenhofba tett sétakocsizást, ahol megtekin-tette azokat a szobákat, amelyekben a nemrég elutazott Clemenceau volt francia miniszterel-nök lakott, majd hosszasan gyönyörködött a szálló terraszáról a városra nyíló pompás kilá-tásban. A sétakocsizás a város környékén d. u. 5 óráig tartott, mikor is a király az ország-uton reá váró automobilba szállt és szívélyesen elbucszva a vele levő társaságtól visszata-zott Marienbadba.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357
Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151

— Szierényi államtitkár Kossuthnál. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Szierényi József kereskedelmi államtitkár hétfőn délután Karlsbadba utazik Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter látogatására, hogy a minisztérium fontos ügyeiről referáljon. Kossuth ma érkezett Wiesbadenből Karlsbadba.

— Az aradmegyei függetlenségi párt egy része tegnap Aradon értekezletet tartott Lázár Zoárd képviselő elnöklésével. Kimondották, hogy szükségesnek tartják Aradmegyében a függetlenségi szervezkedést. Az aradmegyei függetlenségi pártot szeptember 19-én szándékoznak Aradon megalakítani.

— A budapesti orvoskongresszus. Budapesti tudósítónk jelenti: A XVI. nemzetközi orvosi kongresszusra beiratkozott férfitagjainak száma Szent István napján elérte a 3000-et, a családtagoké a 750-et. Tekintettel arra, hogy a beiratkozások tapasztalat szerint az utolsó héten még igen nagy számmal történnek, kétségtelen, hogy a férfi-tagok száma eléri a 4000-et, a családtagoké az 1000-et.

— Merénylet a bécsi Szent István-templomban. Bécsből táviratozzák: A Szent István-templomban tegnap délelőtt merénylet történt. A hívők soraiból egy férfi hatalmas követ dobott az oltár felé a Mária képre és azt megsértette. Ember életben nem esett kár. A rendőrség letartóztatta a merénylőt. Megállapították, hogy Singelmayer György 45 éves munkanélküli iparos, aki azért követte el tettét, mert nem volt se munkája, se enivalója és leakarta magát csukatni.

Bécsből táviratozzák: A kapucinusok ünnepiesen diszitett és fényesen kivilágított zárdatemplomában ma délelőtt 10 órakor ünnepélyesen megülték a Szt. István ünnepet. A kabinetiroda részéről többérei Nagy Géza báró volt jelen.

— A hegyaljai villamos. Az Arad-hegyaljai vasut elektrifikálása — mint tegnap megírtuk — ma már befejezett dolog. Ugyanis a Részvénytársaság Villamos és Közlekedési vállalatok számára az e hó 17-én tartott igazgatósági ülésén elhatározta, hogy az Arad-hegyaljai vasut r. t.-al a vasut villamos üzemre való átalakítása ügyében történt megállapodásban kikötött ama jogáról, hogy a megállapodástól e hó 31-éig visszaléphet, már most lemond és kimondja, hogy a vasut villamosítási munkáinak költségeiről közel 1.600.000 kor. összegben a vállalat gondoskodik. Az alkalmazandó rendszert illetőleg végleges döntés még nem történt, de az eddigi jelek után itélve vagy magas feszültségű egyedáram, vagy egyfázisú változó áram fog hajtóerőül szolgálni. Az elektrifikálás révén remélik a forgalmat, illetve a jövedelmet 30—40%-a emelni, mivel az egész vasut mentén fekvő községek tervbe vett villamos világitása is tetemesen hozzá fog járulni a jövedelemhez. A főbb községek ezek: Világos, Pankota, Gyorok, Paulis, Mária-Radna, Baracka, Mikalaka, Glogovác, Szabadhely, stb. A vasut villamosításával kapcsolatban — írja a *Műszaki Világ* — a vállalat igazgatósága is változást fog szenvedni annyiban, hogy az elektrifikálást finanszírozó vállalat két igazgatósági tagnak küldési jogát tartotta fenn magának. A vasut hossza 60 kilométer, tehát a magyar villamos vasutak között hosszban az első helyet foglalja el.

— A szultán és a cár találkozása. Pétervárról táviratozzák: Hirlik, hogy a szultán ebben az évben nem fogja a cárt Livádiában meglátogatni, hanem külön missziót küld a Krim félszigetre, hogy az a cárt ott üdvözlje. A találkozás azután a cár átutazása alkalmával a Boszporus szorosban jönne létre.

— Makó nem kap katonaságot. Tudvalévő, hogy Csanádmegye fölirt a kormányhoz s Makó számára katonaságot kért. Ennek elintézéséről szól a honvédelmi miniszter alábbi írása: Csanádmegye közönségének. Az 1908. évi november hó 12-én 11852. szám alatt kelt felterjesztésére értesitem a törvényhatóságot, hogy Makó városnak állandó helyőrséggel való ellátása iránti kérelme, rendelkezésre álló csapat hiányában, teljesíthető nem volt. Erről Makó város képviselőtestülete oly hozzáadással értesítendő, hogy kérelme előállható szükség esete is előjegyzésbe vétetett. A miniszter meghagyásából: olvashatatlan aláírás, min. táncos.

— Ulászló király hamvait megtalálták? Lembergől táviratozzák: A „Slovó” című lap azt írja, hogy Szófiában, a bolgár főváros közelében megtalálták első Ulászló magyar és lengyel király csontvázát. Illetékes lengyel körök azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a hamvakat a vazeli királyi kastély kriptájába helyezik el.

— A Kossuth-szobor leleplezése. Az alábbi sorok közlésére kértünk fel:

Felkérem mindazokat, kiket a szobornapok rendezése végett posta útján már meghívtam, hogy vasárnap e hó 22-én délután 6 órakor a Kereskedők Köre tanácskozó termében a továbbiak megbeszélése céljából megjelenni sziveskedjenek. A Kossuth-asztaltsaság megbízásából: Keppich Jakab dr.

— A Tribuna szerkesztője fogságban. Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy Savu Constantint, az aradi Tribuna névleges felelős szerkesztőjét Lugoson letartóztatták s a kaszárnába kísérték. Azt hozzák föl okul, hogy Savu, aki tanító volt, már rég elhagyta állását s most köteles a még hátralevő két évet leszolgálni. Ugy értesülünk, hogy Savu hamarosan kiszabadul a katonaságtól, mert gyorsan szereznek neki tanítói állást. Őt ugyanis nem küldték el a nagylaki tanítói állásából, hanem önként mondott le arról.

— A vasutasok jubileumi érmei. A napokban jelent meg az államvasutak elnökgazdájának rendelete, melyről ezideig a lapok nem emlékeztek meg. Az összes m. kir. államvasutj alkalmazottak, akik immár 3 éve tagjai a nyugbérintézménynek, illetőleg aug. 2-ig annak tagjai voltak, az uralkodó 60 éves császári jubileuma alkalmából jubileumi érmet kapnak, illetőleg azt viselni tartoznak.

— Az olasz király, mint békeközvetítő. Rómából táviratozzák: Az olasz király elvállalta, hogy a Franciaország és Mexikó között a Clipperton-sziget fölött gyakorlandó szuverénitás kérdésében Franciaország és Mexikó között keletkezett vitakérdésben a döntőbíró szerepét fogja játszani.

— Gyilkos vő. Resicabányáról táviratozzák: Uzum György románresicai földműves pár év előtt leányát Luipiczi János kölni földműveshez adta feleségül. Az após és vő állandóan rossz viszonyban voltak egymással. Ma délelőtt újból összevesztek s az após első felindulásában fejszét ragadott, hogy leüsse a vejét. Ez látva, hogy ha nem védekezik menthetetlenül elveszett, a közelében levő kaszával oly erősen sújtott apósához, hogy a kasza hegye, mely az apóst a jobboldalán érte, az ellenkező oldalon jött ki. Uzum György pár perc alatt kiszenvedett. A gyilkos vőt a csendőrség letartóztatta.

— Bleriot Budapesten. Budapesti tudósítónk jelenti: Bleriot ma impreszariója útján bejelentette a budapesti főkapitánynak, hogy a jövő hónapban repülőgéppel Budapesten fel szándékozik szállani. A rendőrség tudomásul vette a bejelentést. A jövő héten megérkeznek Budapestre Bleriot emberei, akik Budapest környékén a felszállásra alkalmas helyet fognak ki-keresni.

— Gyilkos automobil. Budapestről táviratozzák: Pénteken este 6 óra tájban telefonon értesítették Aszódról a rendőrséget, hogy egy automobil halálra gázolt egy 6 éves gyermeket Aszódon s megállás nélkül sebesen eliramodott Budapest felé. Az aszódi csendőrök csak annyit tudtak megállapítani, hogy az automobil Banzféle próbakoeci volt. A főkapitányság nyomban intézkedett, hogy a rendőrszemek és őrszobákon tartózkodó őrszobák feltartóztassanak egy ilyen automobilt, ha berobog a fővárosba. Az automobil a Váci-úton jött befelé, de rá sem hederítettek a benne ülők a rendőrök „megállj”-kiáltásaira. Egyszerre azonban a Váci-úton mégis megállt, mert kifogyott a benzin. A rendőrség megállapította, hogy a gépkocsin Schenk Lajos gépkocsivezető, Albert Antal automobilvezető, Pfannenschmidt Henrik soffőr ültek, míg Aszódon, ahol a halalos elgázolás történt, Entinger Róbert 29 éves garagemester vezette a gépkocsit. Kiderült az is, hogy a kocsival Hatvanig próbajáratot rendeztek. A rendőrség Entinger Róbertet gondatlanságból elkövetett emberölés vétsége címén letartóztatta.

— Vilmos császár a nagygyakorlatokon. Brünnből táviratozzák: A hivatalos Brünner Zeitung mai száma a következő közlést tartalmazza: Ő felsége I. Ferenc József császár és király és Vilmos német császárnak a morvaországi nagygyakorlatokra való utazását illetőleg számos helytelen hír terjesztetett. Mint illetékes helyen értesülünk, Grossmeseritschben, ahol őfelsége tartózkodni fog, fogadások és audienciák, miután főleg manőver utazásról van szó, nem lesznek. Szintugy tekintettel a hadgyakorlati körülményekre, a Grossmeseritschben tervezett szerenádok és kivilágítást elhagyják. Bécsből Grossmeseritschbe utazva, csak néhány állomáson, ahol az udvari vonatnak meg kell állania, lesznek rövid üdvözlések, amelyeknek helyi jellegük lesz. Ugyanily jellegük lesz a grossmeseritschi pályaudvaron leendő üdvözléseknek. Arra az esetre, ha a német császár nem vasúton jönne Grossmeseritschig, hanem egy másik állomásról automobilon utazna oda, az illető pályaudvaron leendő üdvözlés után közvetlenül automobilon Grossmeseritschbe utazik, ahol a kastély udvarában fogják Vilmos császárt üdvözölni.

Bécsből táviratozzák: A Korr. Wilhelm jelenti: A német császár szeptember 8-án délután 4 órakor ér Iglauba, ahol Ferenc Ferdinánd fogja üdvözölni. Ezután Vilmos császár és Ferenc Ferdinánd főherceg automobilon Grossmeseritschbe utaznak, ahol Ferenc József őfelsége várja és üdvözli majd őket. A német császár szeptember 9-én és 10-én vesz részt a manővereken és szeptember 10-én Iglau át Karlsruhéba megy. Ferenc József őfelsége szeptember 11-én, a hadgyakorlatok befejezése után visszatér Bécsbe.

— Orloff vallott. Zürichből táviratozzák: A fiumei bankrablásnak Zürichben letartóztatott tettese, Orloff, tegnap délelőtt töredelmesen bevallotta, hogy ő lőtte agyon a „Fiumei Népbank” igazgatóját és nem Spektor, akire pedig még tegnapelőtt mindenáron rá akarta bizonyítani a gyilkosságot.

— **Önagsága és a helyettes férj.** Erzékeny szívű hajadonok, családanyák ne olvassák ezt a históriát. Rejtelmes a dolog, de az ugynevezett borsza nem hiányzik. És éppen ez a borsza, a mi az egész ügynek valami rendkívüli pikáns ízt ad. Ebben a történetben, amely a békésmegyei Gyopáros fürdőn történt, szerepel egy vigkedvű férj, egy álmos természetű menyecske és egy kalandra vágyó ifju. Vannak még a háttérben: cigányok, borozó vendégek és nótázó legények. A férj mulatni akar, a menyecske meg aludni a kényelmes puha ágyban. És mert az arany középutat nem találták meg, mindketten megmaradtak szándékuknál. Az álmos menyecske, kinek amellet még forró vére is van, aludni tért, a mulatós kedvű férj meg hordatta továbbra is a jóféle borokat literszámra a vendéglői udvar asztalára. A cigány huzta a sok szivhez szóló nótát, hangos volt az udvar és mindenki irigy szemmel figyelte a mulatós kedvű férjet. Csak a kalandra éhes ifju nem. Ő a tettek mezejére lépett és nesztelen léptekkel suhant végig a szálloda néma folyosóján egész addig az ajtóig, mely mögött az álmos asszonyka aludta már a boldogok álmát. A rejtelmes esetet nem folytatjuk. Csak annyit mondunk még, hogy a reggel felé nyugovóra téró férjet különös szemrehányással fogadta az álmos természetű menyecske. Helytelennek mondotta azt az eljárását, hogy éjszaka bemegy lefeküdni, azután megint felkel és újra folytatja a mulatozást. Ez a poénja az ügynek. A férj mámorosan néz. Némi világosság kezd borongani agyában és rájön, hogy itt valami gaz alak férj jogokat gyakorolt mulatozása alatt az ő álmos, de a mellett mégis forró vértű asszonyánál. Hogy ki? Azt most lázas buzgalommal kutatják az érdekeltek Gyopáros fürdőn, hol ez az eset lejátszódott tegnap éjszaka a kaján szívű irigykedők nem kis mulatságára.

— **Megmérgezték öt gyermeket.** Budapestről táviratozza tudósítónk: A pestvidéki törvényszék titokzatos bűnyűben indított nyomozást. Névtelen feljelentés alapján megtudta a törvényszék vizsgálóbírája, hogy öt, iparcsaládbeli gyermeket megmérgezték. Pilisvörösvárra ma kiszállott a vizsgálóbíró a törvényszéki orvosszakértőkkel és exhumálták a holttesteket. Az orvosok egyikének az volt a véleménye, hogy a gyermekeket *pálinkával mérgezték meg.* A másik orvos más véleményt mondott s azért szükségessé vált a hulla belső részeinek *Felletár* országos fővegyészhez való felküldése. A törvényszék nagy titokban vezeti a nyomozást és ezért egyéb részletek nem szivárogtak ki.

— **Letartóztatott sikkasztó.** Bécsből táviratozzák: Stiglic Alfréd könyvelő, aki az osztrák papirgyárosok szervezetének pénztárából 34 ezer koronát elsikkasztott és megszökött, tegnap New-Yorkban, épen mikor partra akart szállni, elfogták. A sikkasztó könyvelőnél 31.500 korona készpénzt találtak.

— **A svédországi általános sztrájk.** Stockholmól táviratozzák: A nem szocialista svéd munkásszövetség tagjaihoz körlevelet intézett, amelyben azt mondja, hogy az általános sztrájk olyan irányban fejlődött, hogy az elnökség a sztrájkot többé nem helyeselheti. Felszólítja ezért a szövetség tagjait, hogy a munkát lehetőleg augusztus 23-án ismét megkezdjék. — Stockholmól táviratozzák: A tegnapi elindított vonatokról szóló következő kimutatás fogalmat adhat a jelenlegi forgalomról: az államvasutak 351 személyvonata közül 15 indult el, tehát 4,3 százalék, az államvasutak 270 tehervonata közül 90, tehát 33 százalék, a svéd államvasutak 621 vonata közül 105, tehát 17 százalék. Svédországban 142 magánvállalkozásban lévő vasút van, amelyek közül tegnap 97 indult el.

— **Önbetörő divatáru kereskedő.** Különös rendőri szenzációja van Miskolc városának, ahol nagy feltűnést kelt egy divatáru kereskedő leleplezése, aki feleségével összejátszva önbetörést követett el, vagyis kifosztotta a saját lakását, hogy megrövidítse a biztosító társaságokat. Az érdekes rendőri nyomozásról a következőket jelenti tudósítónk:

Reinitz Miksa divatárukereskedő még július 31-én panaszt tett a rendőrségen, hogy lakásán az egyik udvarra nyíló szobaajtónak álkulcsossal való fölnyitása után ismeretlen tettes betöréssel lopást követett el kárára és körülbelül 900 korona értékű holmit vittek el. Horváth rendőrkapitány elrendelte a nyomozást és már éppen országos körözést akart kiadni, mikor meglepő fordulat történt. Szentkirályi detektív helyszíni szemlét tartott és különböző mellékkörülményekből igen gyanusnak találta a dolgot. Jelentést tett a kapitánynak, aki viszont visszaemlékezett arra, hogy néhány hónappal ezelőtt Reinitz szintén jelentett be betöréssel lopást, melyet a biztosító-társaság neki meg is térített. A detektív kíséretében kiszállt tehát a helyszínre és a nyomozás meglepő szenzációs eredménnyel végződött. A kapitány ugyanis megkérdezte az időközben a fürdőről hazaérkezett asszonyt, megírta-e neki férje a történeteket és mit írt. Az asszony azt felelte, hogy megírta, de csak annyit közölt, hogy szerencsétlenség érte, nyilván nem akarta felizgatni az őt ért nagy kár részletezésével. A kapitány kérte, adja elő a levelet, mire a megremült asszony kijelentette, hogy a levelet még a fürdőn eltérte. Ekkor Horváth kapitány az asszonyt a detektívvel a lakásán hagyva, elment Reinitz tüzetébe és kérte, hogy adja elő azt a levelet, mit a feleségének írt és mely ott van nála az üzletben. Reinitz megerősítette, hogy tényleg nála van a levél és egy csomó levél közül keresgélni kezdett, mikor egyszerre csak megérkezett az asszony, akinek feldúlt arca figyelmeztette a férjét, hogy baj van Reinitz ki is jelentette, hogy nincs meg a levél. Horváth rendőrkapitány azonban az összes leveleket lefoglalta és a csomagból kihuzott egy levelet, átfutotta s a végén meglepve olvasta ezeket a sorokat:

„Rossz álmom volt az éjjel; azt álmodtam, hogy ellopták az ezüst evőkészletünket; nem volna jó valami svindlit csinálni?”

Mikor az áruló levelet, melyet az asszony írt az urának, a kapitány át akarta adni a detektívnek, Reinitz odaugrott s ki akarta tépni azt a kapitány kezéből, ez azonban nem sikerült, csupán a levél egyik darabja maradt Reinitz kezében. A kapitány a történetek után tisztában volt a helyzettel és felszólította Reinitzét, hogy most már adják elő az elloptottakat állított holmikat. Erre Reinitzék bevallották, hogy ők rejtették el a holmikat, hogy a lopás bejelentésével felvehessék a biztosítási összeget. Lakásukat ugyanis 4800 koronára biztosították. Elő is adták a holmikat, mik a boltban voltak elrejtve. A nyomozás eredményéről felvett jegyzőkönyveket a bűnjelt képező levelekkel együtt a rendőrség áttette az ügyészséghez, mely megindította az eljárást.

— **Az ezredorvos halála balesete.** Kassáról jelentik: Tragikus balesetnek lett áldozata egy ezredorvos, ki évekig Kassán volt állomáson és csak három hónappal ezelőtt hagyta el a várost, hogy új rendeltetési helyére költözködjék. Sommer Ignátz, cs. és kir. ezredorvos 6 évig volt a kassai 6. sz. tüzérezrednek orvosa. Mint ilyen a katonaságnál, különösen a tisztikarban nagy tiszteletnek és szeretetnek örvendett; a városi polgárság körében pedig számos barátja volt a rokonszenves orvosnak és családjának. Ez év május havában áthelyezték Sommer ezredorvost Pettauba, Stájerországba. Sommer jelenleg a pettaui helyőrség Délstájerországban tartott gyakorlatain vett részt, ahol végzetes baleset érte. A hadgyakorlat befejezése után Sommer ezredorvos kocsiján haza hajtatott. Az országuton szembe jött vele Orlovsky hadnagy gyors tempóban egy motoros kerékpáron. A motoros gép kattogásától Sommer kocsijának lovai megbokrosodtak,

és a megvadult állatok rohamos vágatásban iramodtak előre. A vágató kocsi hátsó kereke hirtelen egy utazó kilométer jelzőkőbe beleütközött, aminek következtében Sommer ezredorvos kirepült a kocsiból és oly szerencsétlenül esett, hogy súlyos agyrázkódást szenvedett. Csakhamar sikerült orvosi segílyt és egy sebesült szállító kocsit a baleset színhelyére hozni, mely utóbbi hazaszállította Sommer, de a szerencsétlen ezredorvos néhány óra múlva meghalt anélkül, hogy eszméletéhez tért volna. Az elhunyt fiatal özvegyet és három kis gyereket hagyott hátra.

— **Árvis Marosvásárhelyen.** Marosvárhelyről táviratozzák: Tegnap este itt félórán át tartó felhőszakadás volt. A csatornázási munkálatok miatt a víz mindenütt összegyülemlt s körülbelül egy méter magasságig emelkedve előtötte a főteret, behatolt a lakásokba és pincehelyiségekbe. Az egész tűzoltóság és rendőrség kivonult a mentésre, s egész éjjelen át munkában voltak. Az ár különösen a pincehelyiségekbe beraktározott holmokban igen nagy kárt okozott. A villám több épületbe lecsapott. Emberelemben szerencsére nem esett kár.

— **Fosztogatnak a vasuton.** Szenzációs ügyben folytat most nyomozást egy csomó délvidéki hatóság. Arról van szó, hogy egy jól szervezett banda sorra kifosztogatta a vasutara feladott csomagokat. Az esetre úgy jöttek rá, hogy néhány nap előtt a soroksári vasuti állomással szemközt fekvő szántóföldön egy szalmakazalban egész halmaz ládát, utazókosarat és skatulyát találtak, valamennyit üresen, kifosztva, mindannyian rajta a Máv. cédulája:

Marienbad

Karlsbad

A soroksári csendőrség megállapította, hogy a holmikat kivétel nélkül a Máv. kocsijairól dobták le, miután előbb ott kifosztották. Megállapították, hogy a málhákat fürdőre utazó családok adták fel. Azt hiszik, hogy a fosztogatók rendszeresen folytatják üzelmüket. A nyomok odavezetnek, hogy a kosarakat Szabadka és Zimony között fosztják ki és Soroksárnál dobják le a waggonokból. Különös erélyvel folytatják a nyomozást Bácsstopolyán, ahol állítólag már jelentékeny adatok birtokába jutott a rendőrség. Az érdekes ügyben a legérdekesebb az, hogy egyik délvidéki hatóságnál sem, de különösen a Máv.-nál senki nem emelt még panaszt, hogy a podgyásza elveszett s mindezek dacára egészen bizonyos, hogy bűntény történt.

— **A katonakard.** A katonakardnak megint áldozata van. A mostani esetet még kirívóbbá teszi az a körülmény, hogy a katonakard áldozata ezuttal egy 62 éves öregasszony. Sátoraljaujhelyen történt: Bleier Pál táncitanító nyilvános mulatság keretében táncvizsgát rendezett. A táncvizsgát követő mulatozásban Fehér Pál honvédőrmester is részt vett. Este fél tíz óra tájban Serfőző János sátoraljaujhelyi ácsmester felesége bement a terembe, hogy hazahívja fiát, ki gyári munkás. Serfőző Gyula azonban nem akart hazamenni és ezért anyjával szóváltásba is eredt. A vita hevében Serfőző Gyula meglökte anyját, ki kissé meginogva Fehér Pál honvédőrmesterhez üdődött. Erre két katona: Guth Mátyás és Hudák Sándor Serfőző Gyulára rohantak s ütni kezdték. Serfőzőné ekkor segítségért kiabált, hogy fiát ne engedjék megverni. Ebben a lármában felemelkedett azután Fehér Pál honvédőrmester, ki kardot rántva a 62 éves Serfőzőné fejére sújtott, melyen 8 cm. hosszúságú, mély sebet ejtett. Az öreg nő lezuhant a padlóra, a jelen-

voltak pedig közbeléptek s erélyes fellépésüknek sikerült is a vérengzést megszüntetni s úgy az őrmestert, mint a katonákat lehetlenné tenni. A rendőrség a vérengző katonát átadta a megérkezett készütség vezetőjének, kik a kaszárnnyába kísérték, az itt as őrmester szánandó áldozatát pedig beszállították a köz-kórházba.

— **Házasság a halálos ágyon.** Petrovics György és Hemző Tamás makói irónok tegnap délután az ugynevezett Hipili-féle honvédi korcsmában iddógáltak és jókedvűen tréfálkoztak, amikor valami csekélység felett összezördültek, majd egymásnak mentek. Hemző a kezében levő bottal Petkovics fejére mért egy csapást, mire ez utóbbi sörös üveget kapott föl és azt Hemző fejéhez vágta. Ekkor Hemző bicskát rántott és társának jobboldali két bordája közt szurt. Petrovicsot úgy vitték a véres tett színhelyéről a köz-kórházba. A tragédia második része már a városban játszódott le. Hemző gyanútlanul haladt az utcán, amikor Petrovics Mátyás, Petrovics György testvérbátyja, kocsiával vele szembe jött. Amikor megpillantotta öccse merénylőjét, leugrott a kocsi-ról és bicskájával halántékán szurta Hemzőt. Súlyos sérüléseivel őt is a kórházba szállították. A tragédia többi szereplői közül az egyik, Petrovics György, úgy érezte, hogy meg fog halni. Sejtését közölte a kórház igazgatójával, aki papot hozatott és annak meggyónt. Ezután azt a kívánságát fejezte ki, hogy halálos ágyán *házasságot akar kötni* szíve választottjával, Mezei Terézszel. Hozzá tartozói ma délbén tényleg fönn is jártak az anyakönyvi hivatalban és kieszközölték, hogy a polgári esküvő holnap fog megtörténni a kórházban.

— **Fénykép kiállítás.** Az Andrassy-uton Neumann ruhatelepénél kiállított új fényképek, Kossak udvari műtermének, de legkivált Komáromi J. fizletvezetőnek e szakma terén jó ízlését és kiváló szaktudását dicsérik.

— **A kis kadét.** Jancsó János szolnoki pénzügyi tanácsos a napokban fiával, Albinnal, a kismartoni katonai alreáliskola második osztályu növendékével utazott a kassa-budapesti gyorsvonaton. A gyorsvonat egyik fülkéjében két román utazó ült, akik tört német nyelven szidták és ócsárolták a magyar katonát. A kis katona, aki már jól beszél németül, figyelmes lett erre a beszélgetésre és amikor az egyik vigéc azt mondta, hogy a magyar katonákból álló hadsereget milyen könnyen szét lehet riasztani, a kis katona nekiugrott: — „Was?” — és az álmélkodó vigécnek minden teketória nélkül kidobta a kalapját a robogó vasúti kocsi ablakán. Erre a nem várt fordulatra a két vigéc neki esett a kis katonának és most már az ő sapkáját akarták kidobni. A kis fiu elkezdett kiabálni: „édes apám, édes apám!” — mire az apja berohant a másik fülkéből és kiszabadította a két hős vigéc kezeiből a kis fiut, aki aztán büszkén mondta el az álmélkodó utasoknak, hogy azért dobta ki a vigéc kalapját, mert nem tudta elhallgatni, hogy a magyart gyalázzák. Lett erre óriási éljenzés és nagy örömmel vették körül a bátor kis embert.

— **Agyonvert gazdálkodó.** Valami perből kifolyólag régóta ellenséges viszonyban állnak egymással Zsinga György és Farkas Pászku ternovai lakosok. Tegnap este Zsinga György vejevel, Draucz Györggyel éppen hazafelé haladt a korcsmából, amikor a csendőrlaktanya közelében egy sötét alak támadt rájuk. Az ismeretlen Zsinga Györgyöt minden előzmény nélkül doronggal olyan erővel ütötte föbe, hogy az élettelenül esett össze és hamarosan meghalt. A támadó ekkor Draucz Györgyre is rá sujtott, de csak jelentéktelen sérülést ejtett rajta. A csendőrség kinyomozta a tettest Farkas Pászku személyében, akit letartóztatott.

— **Birtokcsere.** Az elmúlt napokban Aradon a következő birtokváltások történtek: Viktória takarékos és hitelintézet eladja az aradi 852. számú tjkvben felvett Flórián-utca 2. számú házat 11000 koronáért Bogdány Károlynak. — Szekeres Sándorné eladja az aradi 7083. számú tjkvben felvett Kurtiesi-ut 17. számú házat 3000 koronáért Juhász Miklós és nejeének. — Zsemlye János és neje eladják az aradi 4312. számú tjkvben felvett Demeter utca 80. számú házat 3000 koronáért Lengyel Ferencnek. — Nagy András és neje eladják az aradi 2047. számú tjkvben felvett Demeter-utca 38. számú házat 2960 koronáért Kovács János és nejeének.

— **A beiratások** a Kessler Izabellaféle fiu- és leány magán elemi iskolában szeptember 1-én kezdődnek. Felvilágosítással délutánonként Kazinczy-utca 10., az iskola épületében készséggel szolgál a tulajdonosnő. 3108.

— **Francia likörök** legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

A kiváló bős- és kőhátmos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, csuk-betegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

szapientő ásványvízkereskedésben vagy a Bányászati és Kereskedelmi Minisztériumnál Budapest, V. Rindlerstr. 12.

1942

TARKASÁGOK.

(Mikor a hadnagy ur figyel.) Egy kis németnyelvű városkában történt, hogy a helyőrség, amelynek egyik hadnagya egyedül igaz katonai erény szerint németnek született s magyarból csak véletlenül ragadt rá néhány szó — menetgyakorlatokat tartott.

Pihenőt vezényeltek s a legénység egy kis csapata — csupa magyar fiuk — nótázni kezdett. A hadnagy ur fáradt, ideges, következőleg dühös is volt, de türt mindaddig, míg az egyik szegény bockoros az „Asszony, asszony az akarok lenni, Nekem abban nem parancsol senki” szövegű nóta manap már csak bus vásári veriklikken hallható dal-lamára nem gyújtott, ismeretlen okból ugyan, de vesztére. A hadnagy ur ugyanis megfeszített figyelemmel s az agyán elkövetett nem kis erőszak révén megértett ennyit: . . . nekem . . . nem parancsol senki! . . .

Ez már több volt, mint amennyit egy kis hadnagynak el lehet viselni.

— Hé! pitang, mit te tanolsz? Látot ot nagy ja, laufschrift ota kétszer s ortísz azt a petyár nóta! „En parancsolja neket!”

(Az új feleség.) Nagy szomorúság közepette ült ma egy ismert aradi kereskedő a kávéházban.

A fejét tenyerére hajtotta és úgy busongott, mintha legalább is az ő termését hamvasztotta volna el a megyében nemrég kitört tüzvész. A barátja melléje lépett és résztvevően tudakolta:

— Mi bajod?
— Nagy bánatom van.
— Csak mond el, Talán segíthetek rajtad.
— Nem segíthet már azon senki.
— Hát mi lett?
— Nagyon sajnálom az első feleségemet. A barátja nagyot nézett.
— De kérlek, már két éve meghalt az első feleséged. Amikor meghalt, akkor nem nagyon mutat-tad, hogy sajnálsz. Azóta már meg is nősültél másodsor. És most sajnálsz az első feleségedet?
— Persze, hogy most sajnálom, mert ha nem halt volna meg, akkor nem kellett volna elvennem a mostani feleségemet.

(A gondos fiu). Egy aradi ifju joghallgatót föl vitt a papája Budapestre, hogy beírassa az egyetemre. A fiu ugyanis júniusban tette le az érettségi-t és most nagy reményekkel ment föl az egyetemre. Amikor az apja elvált tőle, átadott neki egy csomó bankót.

— Nesze fiam egy kis pénz, de okosan gazdálkodj vele.

— Hogyne, apám.
— Aztán mindent írjal föl, a mit elköltesz.
— Hogyne, apám.
— Még a kávéházi költségeidet is jó lesz felírni.

— Azt hiszem, — felelte a fiu — az teljesen fölösleges.

— Miért volna fölösleges?
— Mert azt ugy is megteszik a főpincérek.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VÍZ

ÜDÍTŐ-GYÖGYÉNY

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva. — Aradi főlerakat POLLÁK JÓZSEF cégnél, József főherceg-ut II. 5888

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Egy előfizető. Még a városban tartózkodnak.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, augusztus 21.

Amerika 1-al olcsóbb Készáru: Kínálat, vételkédv megfelelő, 30 ezer mm. változatlan.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	2 óral sárlat
Tengeri 1910. májusra	7.16—7.17	7.15—7.16
Buza 1909. októ. erre	13.75—13.76	13.74—13.75
Buza 1910. ápr. isra	13.90—13.91	13.89—13.90
Rosa 1909. októberre	9.81—9.82	9.77—9.78
Zab 1909. októberre	7.47—7.48	7.47—7.48

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény 652.50
Közautó vasút részvény 582.—

Rendkívül olcsó árakban!! Szövetmaradékok elárúsítása.

Teljes öltönyök úgy fiuk részére is a posztó gyári raktárban Arad, Szabadságtér 17.

Telefon 475. sz.

2891

Leichner és Fleischer, Arad és Pécs.

URANIA SZINHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Szenzációs új műsor.

Műsor 1909. augusztus 22-én, vasárnap:

1. Élő sajt. Humoros. — 2. Kötelességérzet. Életkép. — 3. Megnált a Viki Bohózat. — 4. A zenfi tó. Természet után. — 5. Különös szerencse. Karagató. — 6. Visszatérés a fegyházból. Dráma. — 7. Elve befalazva. Szenzációs drámai felvétel.

8. Borzalmas gyilkosság.

Beszélő mozgólénykép.

Előadások délután 3 órától kezdve.

Az előadásra bármikor be lehet menni

NYILTTÉR.*

Nagy választék

Lemez és vas zománczott

Főzőedények,

Háztartási cikkek,

Konyha felszerelések,

Szőlőművelési eszközök,

Mindennemű szerszámok,

Gép és ipari cikkek,

acél, nikkel és sárgaréz áruk

és mindennemű

Vas árukban

Kérjük szíves megbízásait, melyek gondos kiszolgálásáról és jutányos számlításáról biztosítjuk.

Kifülvő tisztelettel

1451

Kneffel Károly és fia

vas- és szén-nagykereskedése.

Üzleti berendezésünk és állványok f. évi július hó elején mérsékelt áron eladó.

Legjobb itató ital

MATTONI FÉLE
GIESSHÜBLER
SAVANYUVIZ

A nagy, szíves, ízletes, egészséges, és egész szervezetet erősítő ital.

Békéscsabán a vasuti indulóház szomszédságában

egy 3 holdas kert lakóházzal

vendéglőnek vagy gyártelepnek kiadó, esetleg eladó.

Tudakozódhatni a nagy Bohn-gyár mellett a kertben

BARTÓKY MATILD

tulajdonosnőnél. 2809.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. 1. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1909. augusztus hó 22.

Keresünk:

Aradra: 1, a német levelezésben teljesen jártas irodistaot és több tanoncot.

Vidékre: egy a fűszer, gyarmatáru, festék és esetleg rövidáru szakmában jártas utazót, 1 könyv és papír, 1 fűszer, rőfös és rövid, 2 vas és fűszer, 2 vegyes, 1 kézmű és 1 elsőrendű divat és cipő szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet és több tanoncot.

Ajánlunk:

női kereskedelmi alkalmazottakat, kik az Aradi Kereskedők Köre női kereskedelmi tanfolyamát sikerrel végezték, továbbá 4 fűszer, 4 vegyes, 1 kézmű, 2 rőfös és divat és 2 fűszer és rövidáru szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,

titkár.

321

igazgató.

Tulzsufóit raktár miatt

mélyen leszállított árakban kaphatók legújabb és legizlésebb üveg, porcellán és meszőkészletek. Nagy választék függő és asztali lámpákból.

Legjutányosabb ferrás 2051

figurális dísz tárgyakból.

Legjobb minőségű china- és alpacca-ezüst dísz tárgyak, ugyszintén elsőrendű evészközök.

Képkerekből

óriási választék, több mint 400 új izlése mintá van állandóan raktáron.

FISCHER MÓR, Andrássy-tér 20. szám (Fischer Elix-palota.)

Mégyl és várcal telefon szám 569.

Wolf J. és Fia

vajnagykereskedés 3068

Reichenberg

1257 ind (Csehország) 21 51932
állandó vevők nagy mennyiségű legfinomabb tea vajnak.

A nyaraló és fürdőző közönség szíves figyelmébe!

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsonkönyvtárába:

Dr. Korchmáros: Montecarlo és játéktermei. Ady, Babits Dutka és Emőd: A holnap. Dante: Paradicsom. Blicher: Erősebb az életnél. Gömbösné: Az uriaszony. Heyermans: Remény. Ujvári Péter: Az új keresztény, X. A francia forradalom. Szomaházy: A méltóságos asszony lovagjai. A százhusz éves asszony. Schäffer: A női betegségek okai és elkerülésük módjai. Conan: Rejtjelmes történetek. Gardonyi: Mi erősebb a halálnál? Szomaházy I.: A gyergyóvári hadjárat. Szikra: A hét szilvafa árnyában. Crawford: Arethusa, Prém J.: A képzőművészetek története, Tábori: Bünnös nők, Földes: Hivatalnok urak, Nagy Irma: A szerelem színháza, Farkas Imre: Tűnő évek, Blasco J.: Május virága, Aszlányi D.: Életünk és nemünk, Maritimus: A nagy háború, Pemberton: Vezércsillag, K. J.: Lawn-Tennisz.

Némethen: Ganghoffer Raer: Scarpa. Schloemp: Die meschuggene Ente. Franzos: Der kleine Martin. Ebhardt: Die Rache der Heimat. Zobeltitz: Zwei Küsse. Zahn: Indergand. Schlicht Mobil. Wasner: Vater. Tovote: Fräulein Grisebach. Zobeltitz: Die Kronprinzenpassage. Wolzogen: Erlebtes, erlauschtes u. erlogenese. Boy Ed. Ida: Um ein Weib. Villinger: Zena. Rosengren: Der grosse Unbekante. Meriman: Schloss Osterno. Grabein: Das stille Leuchten. Zobeltitz: Ein Schlagwort der Zeit. Wilbrandt: Familie Roland. Der Sanger. Franzos: Ungeschickte Leute. Sutcliff: Ein Opfer der Justiz. Wengerohoff: Der andere Tag.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!

Vidéki bérlek

és a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.

vagy fizetenkint 14 fill.

Valverde: Paraguay tánc, Jakobi: Jánoska. Kondor: Csipkerózsza ringó ága; Bodrogi: Károg a holló a jegenyén, Baka-Baitz: Herkulesfürdői emlék. Dr. Rózsa: Megjötték a fecskék, Dóczy: Légy az enyém, Ormay: Díszértesség, Szóhner: Huszonnégy szál fehér rózsza. Szirmai: Táncozó huszárok. Fráter: Templomban. Baumann: Tíz koplé. Hertzka: Anonymus, Villamos kalauz, A mafilasarkon. Fall. Az elvált asszony. Curtis: Sorrentói emlék: Heidelberg; Alom. Haller: Im Siegestzug. Sang u. Klang I.—I V. Zerkovitz: Holdvilág-nóta.

Egyes könyvek és egész

könyvtárak vétele; könyv-

tárak kiegészítése és

berendezése.

KERPEL IZSÓ

921

könyv-, zenemű és papír

kereskedése Aradon.

Telefon 885. sz.

Iskola könyvek

minden helybeli és vidéki tanintézet részére

használtan is

az előirt legújabb kiadásokban

(félárban)

kaphatók

Kerpel Izsó

könyv- és papirkereskedésében

Használt tankönyvekre való előjegyzéseket már most is fogadok,

Aradon, Andrássy-tér 20.

(Fischer Eliz palota.)

Telefon 385. szám.

Minden tankönyv

használhatóságáért felelek.

Az összes tanszerek, u. m. füzetek, rajztömbök, vonalzők, körzők, festékek, stb. elsőrendű minőségben, hazai készítményekben és nagy választékban vannak raktáron.

Az izr. ünnepekre való

makzók és imakönyvek

nagy választéka.

Uj és használt

tankönyvek

legnagyobb választéka,

1800 óta forgalomban.

Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

mindennemű bőrkütegek

mindennemű bőrkütegek... Berger-féle kátrány-kénszappan.

Berger-féle kátrány-kénszappan... Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan... Berger-féle borax-szappan

Berger-féle borax-szappan... Raktár Aradon: G. Földes Kelemen, Hatós

Raktár Aradon: G. Földes Kelemen, Hatós Árpád és Rozsnyay Mátyás gyógyszerészeknél, Vottek és Weisz drogueriájában és kapható hazai az összes gyógyszerárakban.

A szép férfi

A nők boldogságát... A férfiak számára szólhat. Mit panaszkodtok ti pattanások, durva bőr, kiélt arc miatt...

Szép mint egy Isten! Ez csak férfiakra szólhat. Mit panaszkodtok ti pattanások, durva bőr, kiélt arc miatt... Zuckorh-szappan... Zuckorh-krém... L. ZUCKER & Co., BERLIN W. 57

Hemesfajú görög és sárga

dinnye

kapható: 2963 Hámory Gazdaságnál Arad, Deák Ferenc-utca 3.

Steckenpferd-Liliomtej-szappan Legfinomabb a bőrnek, valamint nyári pattanások ellen! Mindenütt kapható.

PFÄFF varrógépek háztartási és ipari célokra. Minden egyes varrógépet a leg-mesezebb menő jótállás. Számtalan elismerés helybeli iparosoktól a gép jóságára. Egyedüli képviselő Hammer Vilmos Arad, Szabadság-tér 7. sz.

Gartner Samu villanyműszerész, kerékpár és varrógép szakszerű javítóműhely Arad, Weitzer J.-utca 2. (Minorita-palota.)

Férfi, női és gyermek divatkalapok állandóan nagy választékban! Panamakalapok tisztítása és más egyéb kalapok javítása és festése jutányos áron elfogadjatik Bittenbinder Konrád kalaposmesternél Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

357—1909. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. IV. 869/3 számú végzése következtében Dr. Reiner Béla bpesti ügyvéd által képviselt Egyházi Ágoston és társa javára Kovacevits Györgyné ellen 51 K. 20 f. s jár. erejéig 1908. évi október hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 704 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a M-Radnai kir. járásbírósnak 1909. évi V. 141/2. sz. végzése folytán 51 korona 20 fill. tőkekövetelés, ennek 1907. évi március hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 58 korona 20 fill. ben bíróság már megállapított költségei erejéig, végrehajtást szenvedett ménesi lakásán leendő megtartására 1909. évi augusztus hó 23. napjának délutáni 5 órája határidőül kitűzetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt M-Radna, 1909. évi augusztus hó 12. napján.

Smikál János,
kir. bír. végrehajtó

3099

Új óraüzlet Aradon.

Van szerencsém úgy a városi, mint a vidéki nagyközönség b. figyelmét felhívni újonnan megnyitott **nagy óraüzletemre**, hol mindennemű fali és zsebórákat raktáron tartok legelőnyösebb árak mellett.

Javításokat, bármely speciális órák átalakítását szolid és olcsó árban elvállalom jótállás mellett.

Tört aranyat és ezüstöt legmagasabb áron veszek.

Szives pártfogásért esedezik

Losonczy Lajos

Órás, 3087

Vörösmarty-u. l. Holczer mellett.

Gazdatiszti

kerestetik

3098

azonnali, esetleg okt.

1-re való belépésre

Holländer Sámuel

Csermői gazdaságába.

Gurahonc községben,

hol nagy intelligencia van, egy önálló női

Varrónő

állandó,

jó keresetbe juthat.

Aki állandóan le akar tel-pedni nevezett községben, az írjon „Jó varrónő” jellegére a kiadóba. 2878

Új női kalap élő és művirág üzlet!

Előrehaladt idény miatt az összes raktáron lévő

nyári kalapok rendkívül olcsó áron.

Papirkalapok

elegáns faonban állandóan készíttetnek. Kalapdíszek minden kivételben. Színehangyott kalapprózákat újrafestését elvállalom. Gyászkalapok raktáron, vagy 6 óra alatt készíttetnek. Koszorúk élő és művirágokból, saját készítményű, jutányos árban.

Teljes tisztelettel 3096

Neumann Rózsa

Asztalos Sándor-utca 10.

4 pár cipő

csak 5 korona 50 fillér

nevetséges áron kapható óriási mennyiségben történt bevásárlás folytán, míg a készlet tart, 1 pár férfi cipő, 1 pár női cipő barna vagy fekete bőrből, fűzős, erős szegezett talppal, legújabb szabásu, továbbá 1 pár férfi és 1 pár divatos női cipő, könnyű bőrből, a legelegánsabb kiállítású s mind a 4 pár csak 5 kor. 50 fillérért kapható.

Megrendelésnél elegendő a hosszúság megadása. A megrendelés utánvét mellett

A. Gelb, cipőgyárúháza Krakkau No. 115. küldendő.

Kicserélés vagy a pénz visszaküldése esz közöltetik, miáltal a kár teljesen kivan zárva. 3114

Egyéves önkéntesek

legújabb előírás szerint legjobban és legolcsóbban felszereltek:

Kolarits Nándor

első és legnagyobb délmagyarországi egyenruházati intézetében

Temesvár, Merczy-utca 10. sz.

Arjegyzék és költségvetéssel szivesen szolgálak. 3093

Legszolidabb kiszolgálásért czégem régi jó hírneve kezekedik.

Új női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér I. sz. a.

Van szerencsém a n. é. városi és vidéki nagyközönség b. figyelmét felhívni újonnan megnyitott

női és férfi szabó műtermemre,

hol minden e szakmába vágó munkát legizlésebben s legelőnyösebb ár mellett elvállalom.

Szives pártfogásért esedezik

Katona László, női és férfi szabó, Szabadság-tér I. szám alatt. 2028

Az Aradi Munkaadószövetségek Tanonczközvetítő Intézete.

Hivatalos helyiség: Ipartestület. Hivatalos órák: 9—12-ig, 3—5-ig.

Tanoncokat keresnek:

- Hat asztalosstanoncot.
- Egy kőművestanoncot.
- Egy szűcstanoncot.
- Két fessztergályostanoncot.
- Egy lakatosstanoncot.
- Egy tímárstanoncot.
- Egy fésűstanoncot.
- Két hentesstanoncot.
- Két kőfaragó tanoncot.
- Egy szappanostanoncot.
- Egy órástanoncot.
- Egy csizmedestanoncot.
- Öt bádógostanoncot.
- Egy kovácstanoncot.
- Négy kárpitostanoncot.
- Négy kelekötőstanoncot.
- Két borbélytanoncot.
- Egy cipészstanoncot.
- Két képlárgóstanoncot.
- Egy molnártanoncot.
- Egy szobafestőstanoncot.
- Három kádártanoncot.
- Két élmfestőstanoncot.
- Két harangöntőstanoncot.
- Egy pauszományostanoncot.

ÖSSZES KERESLET 49 TANONC.

Tanoncui ajánlkozók:

- Lakatosnak: kettő.
- Mechanikusnak: egy.
- Cipésznek: egy.
- Asztalosnak: egy.

ÖSSZES KINÁLAT 5 TANONC.

Elhelyeztetett a folyó héten: 5 tanonc.

Kaszab Géza,

2478 ügyvezető tükár.

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni a tisztelt vevőimet, hogy **Deák Ferenc-utca 39. sz. alatti**

női divattermemet

Eles Armin fűszerkereskedése melé, (Weitzer János utca), november 1-én helyezem át. 3121 Tisztelettel

Amtmann Anna

női kalap divatterme

Használt

ó l o m

megvételre kerestetik

Manicure **GRUBER ISTVÁN** **Pedicure**
uri és hölgyfodrász, uri, női és színházi parókakészítő
Aradon, a „Fehér Kereszt” szállodával szemben.

Hölgyek számára elkülönített helyiségben hajmosás.
Szárító géppel a haj 10 perc alatt száraz.
Hölgyeknek külön bejárat a Petőfi-utcai kapun.
Kész parókak, fonatok, fűrtök, betétek nagy raktára

Schampoo **Ondulation**
Elvállalom hajmunkát a legfinomabb kivitelleg.
Telefon-szám 892. 2873

Üzletek és lakások
bérbeadatnak

Gróf Hunyady Károlyné Ö Méltósága jelenleg épülő új házában **Ferray-u. 20. sz.** tágas üzlethelyiségek 1910. május hó 1-től, modern berendezésű lakások 1910. augusztus hó 1-től.

... ..
Bővebb felvilágosítást nyújt **Bódi Bódog** házigondnok. 8048

Új arany és ékszer műhely!

Van szerencsém úgy a városi, mint a vidéki uriközön ség b. figyelmét felhívni a Szabadság-tér 14. sz. a. megnyilt.

Új arany, ezüst és ékszer műhelyemre,

hol mindennemű ékszerárak, drágakő-foglalatok és javítások leggyorsabban s modern kivitelben jutányos árak mellett készítek.

Szíves pártfogást kér

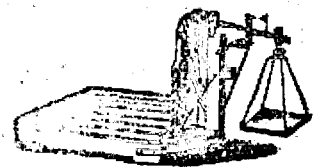
Waldmann I.

Szabadság-tér 14. sz. (Fiume-kávéház mellett.) 2869

Gartner Márk

épület és műlakatos, mérlegkészítő és javító műhelye

Arad, Szabadság-tér 11

Vanszerencsém értesíteni úgy a helybeli, mint a vidéki kereskedőket, hogy mindennemű

mérlegeket,

ugyszintén

= súlyokat =

pontosan és jutányos árak mellett készítek és javítok.

Szíves pártfogást kér, kitűnő tisztelettel

Gartner Márk,

8992 épület és műlakatos, mérlegkészítő.

Engelhardt-féle

Chassalla Sandalok

hölgyek, urak és gyermekek

részére 2093

tennis czipők

kizárólagosan

Weinberger János cipő áruházában

kaphatók.

Saját gyártásu

dohány-zsinór

általánosan elismert elsőrendű minőségben. 2767

Gazdasági kötélárak,**vizmentes ponyvák**

asztal, gép, sátor, kocsik takarására és gabona rostálásához. —

Juta, len és kender

Gabona zsákok

nagybani és kicsinybeni eladása, továbbá erdélyi pokrócokat a legjutányosabban árusít

Erdélyi és Bácskai iparú raktár

Reich B. Károly Fia és Társa

Andrássy-tér 6. sz.

Értesítés!

Raktárhelyiségünkben a mai kornak megfelelő

KÁLYHÁK,
tüzhelyek és kellékekben

külön osztályt rendeztünk be, hol is meidingi rendszerű köpeny, valamint a legjobb szerkezetű folyton-égő kályhák — egyszerűbb és diszesebb kivitelben — mindenkori a legjutányosabban beszerezhetők.

Az igen tisztelt vevőközönség szives figyelmébe ajánlja

Andrényi Károly és Fiai

A R A D.

2593

Tyúkszemétől

mindenkinek megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ara egy üvegnek utasítással együtt 70 fillér.

Láb és kézizzadás

azonnal és teljesen elmúlik, ha az izzadó részeket „Peppo“-val ecseteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskáknak még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. — Egy üveg ára 70 fillér.

Hajvesztő

„Depillor“. E csodáhatásu szerrel minden oly helyről, ahol a hajnöves alkalmatlan, mint az arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ara utasítással együtt 1 korona.

Ideális

legjobb, legtartósabb gummi óvszer a „NITER“, a világ legjobb preservativa. — 6 darab egy eredeti dobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedül készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD, Andrássy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben.

Parket viasz és pasta
tükörfényes parket nyéréséhez.**MOLYOK ELLEN**

LEGBIZTOSABB SZER A
VOJTEK ÉS WEISZ-FÉLE

ÉVEK ÓTA KIPRÓBÁLT
MOLYPUSZTÍTÓ

— 50, 1.— 2.— KORONÁS
EREDETI DOBOZOKBAN.

LEGUJABB FRANCIA ILLATSZER UJDONSÁGOK, HÖLGYPOROK, SZAPPANOK, FOGPOROK, FOGCREMEK, FOGVIZEK, FOGKEFÉK, IIII SZIVAGSOK, stb. NAGY RAKTÁRA. IIII

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. utazó közönséget értesíteni, hogy **Kisjenőn az Oberall-féle vendéglő és szállodai üzletet átvettem** és azt teljesen újonnan berendezve, személyes vezetésem alatt tovább folytatom.

Jzletes magyar konyha! Jó italok!

- Pontos, szolid kiszolgálás! -

Tiszta szobák bármely időben az utazó közönség rendelkezésére állanak.

Minden vonagnál saját kocsij!

Szives pártfogást kér

Fón Sándor

szállodás és vendéglős.

2274

Évad-ujdonságok!

Havasi óriásrak ma érkezett Erdélyből!

Idei osemegeszőlők, finom zamatos.

Turkesztán dinnyék eredeti, finom fajtákban!

Paprikás szelámi Záray-féle különlegesség! 2997

Egyéb hus és halkonzervek, sajtok, cukorkák, finom gyümölcsök, **husárak, inyes fajták**, házi szükségletre, nyaralásra, kirándulásra, vadászatra, társas összejövetelekre, családi ünnepekre nagy választékban s kiváló minőségben kaphatók

Záray Géza

delikatesz kereskedésében.

Puskás György

épület- és butor-asztalos

Arad, Kelemen-tér 6.

Elvállal mindennemű szakmába vágó munkálatokat helyben és vidékre gyors és pontos kivitelben. Szakképzettségem igazolására hivatkozom, hogy évek hosszú során át Czeiler és Szathmáry nagy asztalos gyárában mint vezető voltam alkalmazásban. — Költségvetéssel díjazatosan szolgálók. Meghívásra vidékre odautazom.

Szives pártfogást kér, kiváló tisztelettel 2504

Puskás György.

Kalap üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy kalap műhelyemet Arad, **Hunyadi-utca 2. szám alá** helyeztem, hol is elvállalok legjutányosabb árak mellett úgy női, mint férfikalapok javítását, festését, vasalását és alakítását.

Gyors és pontos kiszolgálás!

Készkalapraktár.

Szives pártfogást kér. 3007

Kitűnő tisztelettel

Mányutz János,

kalapos mester.

202—1909.

Hirdetmény.

A kedvezményes boritaladó fizethetősége igényt tartó szőlősgazdák ezennel figyelmeztetnek, miszerint a házfogyasztásra szánt évi borszükségletüket az 1892. XV. t. c. re való hivatkozással f. évi szeptember hó 15-ig a fogyasztási adófelügyelőségnek bejelenteni el ne mulasszák.

Arad, 1909. augusztus 5.

Löcs Rezső,
tanácsnok.

500 koronát fizetnek annak a **Bartilla** fokviznek használatát mellett, üvegje 60 III. vajha is két foglajást kap, vagy a szája büntül

Bartilla A. Székessy, (K. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható Aradon minden gyógyszerárban, különösen Földes Kelemennél, Deak Ferenc-utca 11. sz. és Rozsnyay Mátyásnál, Szabadság-tér. Mindenki megteheti határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok teljeseleg elutasítandók. 504

Elsőrendű vasárus és egy fiatalabb rőfös divatárut és rövidárut árut teljesen értő

segéd

vegyesáru üzletben szeptember hó 15-iki belépéssel alkalmaztatik. Ajánlatok alanti címre küldendők

Holländer Sámuel fia
Csermő. 3049

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, zsirtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

ARA 1 KORONA.

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 120.

Gyártja:

Földes Kelemen laboratoriuma

ARADON. 461

Megnyilt

Bolezni Károly

cipészüzlete, Forray-
utca román templom
épület.

Elvállal mérték utáni megrendeléseket bármilyen uri- és női cipőkre. Ugyanott saját készítményű kész gyermekcipők kaphatók. Cipőfejelések és javítások jutányos áron gyorsan és pontosan készíttetnek.

3088 Szives pártfogást kér,

Bolezni Károly.

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órás és ékszerész 2768

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereklételnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

Háziaszonyok b. figyelmébe ajánljuk

RUBITS GYULA

fényező és mázoló műhelyét

Szent Pál-utca (Bocskai-tér sarok.)

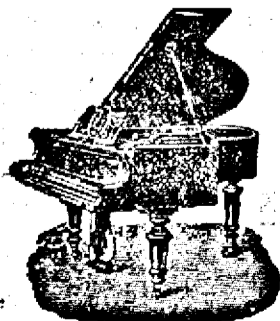
Elvállal e szakmába vágó mindenféle munkát, u. m.: butortenyésztést, vas- és fa-butorokban, régi butorok újrafestését bármilyen stílusban, kávéházi berendezéseket u. m.: asztalok, székek, rácsok, lámpériák, fogasok, csillárok

bronzírozását

éjjeli szekrényeket, mosdókat, fürdőkádat, bármilyen márvány utanzatokat ton- és viasz munkákat, ton- és frész-színezésben, majolika utanzatokat, díszítéseket, floderozást (erezést) bármilyen fántanzatot u. m.: (tölgyfa, diófa, machagoni, paphzander, jávor, virbl, stb.) konyhaberendezéseket, konyha és fürdőszoba falfényezését és festését bármilyen színben, ajtókat, ablakokat és portálokat, üvegtárgyakat a legújabb és legmodernebb stílusban, jutányos árak mellett készíttetnek. — Kívánatra barokk a hához megyek. — Vidéki munkákat is elvállalok. — Becsves pártfogásáért csebezve, vagyok kiváló tisztelettel

2227

Rubits Gyula.

FAIX J A Q U E S

zongora készitési terme és műhelye

ARAD, Batthyányi-utca 15. szám. 2867

Allandó raktár: Elsőrendű külföldi gyárosok készítményei, egyúttal saját gyártmányú kitűnő zongorákból. — Javítások szakszerűen, jótállás mellett. Hangolások pontosan és tisztán. — A „Phonola” zongora játszó hangszer egyedüli képviselője. — Zongora kölcsön jutányos árban.

Kiadóhivataloknál teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatali
Család főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatti levő számokra hivatkozni.

Am apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a
Kiadóhivatalban
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Am rovásban minden első egyenlő helyezésnek ára 4 fillér, másodiknak harmadiknak 3 fillér. — Családot kereső vagy családnak ajánló apró hirdetés 20 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér. — Hirdetés: levelezőlapok 20-30 filléres és 1 koronaért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstnemezeket kiváltak és veszek. Farkas Streicher Arad, Tököly-ter 1. 1771

Eladó

Lippán az Óvári utca 259/c. számú és Lippán Alsó Marospart 80/b. számú ház elköltözés miatt szabad kézből eladó. Bővebbet Lippán, Alsó marospart 80/b. szám alatt. d. e. 9 óráig. 3032

Angol és francia kosztümök

készítését elvállalja Klein Gyuláné Weitzer J. utca 17 I. emelet 28. ajtó. 3067

Eladó hangszerek:

Egy kitűnő hegedű és egy Stowasser féle nagybőgő eladó. Cim a kiadóban. 3071

Kintő eladó

Egy alig használt új egy üléses női hajtó kocsit egy lóra jutányosan eladó. Megtekinthető: Reis és Társa Szabadság-ter 5-6 3081

Egy középiskolát végzett

leány, ki gépirást tud és irodai dolgokban jártas alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 3085

Csemege szálló

a legnemesebb fajokban 50-60 mm. eladó. Bővebbet Weisz Mor Pankota 3046

Kösszabb gyakorlattal

rendelkező szakképzett gazdatiszt 31 éves nős egy gyermekkel, állást keres „A R” Új Szent-Anna. 3054

Varó és tanulóleányok

fizetéssel felvétetnek Winternitz Jenőnél Szabadság-ter 3 szám alatt. 3086

Megbízható,

komoly vas-, fűszer vegyeskereskedő-segédet keres Weisz János, Marosillye. 3033

Angol vagy német beszédet

vagy német keresek. levelezést tanít tökélyig postán, személyes érintkezés nélkül havi 8 koronaért Óri nyelviskolája Aradon. 2511

Ügynökök

hirdetések szerzésére felvétetnek. Jelentkezések e lap kiadóhivatalában.

Megvételre keresek

egy jóforgalmu helyen levő házat, amelyben szatócsüzlet van italmérés és trafik engedéllyel. Ajánlatok „Megvételre” címen a kiadóba kéretnek.

Szülők figyelmébe!

Egy-két középiskolai tanuló intelligens uri családnál teljes ellátásra elfogadtatik és gondos nevelésben részesül. Tágas, kényelmes lakás fürdőszobával. Aulich Lajos-utca 2., I emelet, 19 ajtó. 2795

Uricsaládnál

két jó családból való tanuló teljes ellátásra elfogadtatik város központjában. Cim a kiadóhivatalban. 3109

Egy jókarban levő

Pianino eladó. Cim: Könyök-utca 4., I. em. 3113

Ügyes szabónő

ajánlkozik uriházakhoz. Izlésesen készít kosztümöket, princesz- és gyermekruhákat. Munkát házán kívül is elfogad. Bockó-utca 11., első emelet 6. 3110

Szülő eladás

Paulison 14 hold uri lakkal, több rendbeli pince berendezve, prsház minden hozzátartozóval, stb. szabad kézből eladó. Felvilágosítás Mladin Jánosnál, Paulison. 3100

Háztulajdonosok figyelmébe!

67 ezer elsőrendű prima zsendely ezrenként is, 19 koronájával azonnal eladó Thököly-ter 5/a., Házmesternél. 3091

3 iskolás diák

teljes ellátásra jutányos fizetéssel felvétetik. Cim: Demeter-utca 74a. 3112

Házmesternek

ajánlkozik tisztességes, gyermektelen házaspár. A férfi kőműves mesterséget ért. Cim: Széchenyi-utca 2. 3111

Azonnali bérebevételre

két nagy vagy négy szobás lakást avagy magánlakot keresek Arad bel- vagy közeli külvárosában. Közvetítő jutalmaztatik. Ajánlatok Nádler Lajos ur Andrássy-ter, Fischer Eliz-palotában levő divatüzletébe kéretnek. 3095

Egy két szobás

akár udvari, akár utcai lakás kerestetik a hozzátartozó mellékkeliségekkel azonnaira. Ajánlatok „2 szoba” jellegre a kiadóhivatalba adandók. 3097

Gépirónő

jó írással állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3107

Szülők figyelmébe!

Két középiskolai tanulót teljes ellátásra elfogad egy igazgató-tanító, kinek fia a felső osztályba jár. Tannmányaikra szigoruan felügyel és segít. Alkalom a német beszéd elsajátítására. Házban zongora és hegedű. A Liceumtól 20 pernyi távolságra. Cim a kiadóban megtudható. 3102

Intelligens urinő

elfogad iskolás leánykakat teljes ellátásra: gyöngéd, családias elbánás, kényelmes otthon. Cim a kiadóban. 3101

Kovaszincon eladó

egy 8. kat hold teljesen beültetett szőlő. Bővebbet Arad, Révai-utca 2. szám alatt, a tulajdonosnál. 2982

Ujdonságok kölcsönzésre:

Tovote: Fräulein Grisebach, La Tour Versy: Tagebuch einer Verdorbenen, Auernheimer: Die ängstliche Dodo, Anzengruber: Letzte Dorigänge, Zobeltitz: Senior und Junior, Glyn: Jenseits der Wirbel, Ganghofer: Die Jäger, Wildbrandt: Die glückliche Frau, Wilde Oscar: An ideal husband, Marguerite Paul: La tourmente kölcsönzésre kaphatók Kerpel Izsó kölcsönkönyvtárában Aradon. 262

Jovanovits Martens urinő

és Martens Lujza kisasszony Aradon, egy, esetleg két jó házból való gyermeket felvesznek teljes ellátásra. Házukban a magyar és német nyelven kívül a rancia tárgyalás, továbbá zenei oktatásban részesülnek. A növendékek a fenti urnők ellenőrzésével, okleveles tanítónő által képeztetnek ki Bővebbet ez idő szerint Martens Czezárné urnőnél a Mezőhegyesi Cukorgyárban kapható. 1862

Szülőcsomagoló papir,

kosár függjegyek jutányos áron kaphatók Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-ter 1. sz. Telefon 308. Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek. 2922

Az új polgári iskolához közel

teljes ellátásra egy fiu gyermek elvállaltatik. Bővebbet ifj. Weisz Mór fűszerkereskedésében, Vargassy és Wesselényi-utca sarok. 2934

Egy kovácsműhely

azonnal kiadó. Az udvarban bogárnár és szatler. Cim a kiadóhivatalban. 2910

10 Hektoliter

törköly pálinka, 52 fokos, és 125 hekt. múlt évi világosi fehér bor azonnal eladó Müller Károlynál, Ujszentannán, 135. házszám. 2945

Helybéli bornagykereskedő

cégnél 9 év óta alkalmazásban álló és az összes irodai teendőkből valamint az üzletszerzésben is jártas tisztviselő, állást keres. Szives ajánlatok „Jó munkaerő” alatt a kiadóba kéretnek. 3017

Irodai teendőkből jártas

tisztviselő, ki hosszabb idő óta mint könyvelő egy helybéli bornagykereskedő cégnél alkalmazásban van, állást keres. Szives ajánlatok kéretnek „Szorgalmas” jelleg alatt a kiadóba. 3018

Képkiarusítás

Raktáromban felhalmozott több ezer művészi képet heliogravurált, fény, olaj és színyomatot valamint a most alkalmi vétel folytán birtokomba jutott **művészi rézmetszeteket** mélyen leszállított áron **kiarúsítom. Bloch H** papirkereskedése Arad, Andrássy-ter Salac-u. sarok. 1215

Modern kölcsöntárunkba

érkezett ujdonságok: Möricz Zs. Hét krajcár. Felicitas Rose: Heideschulmeister, Zobeltitz: Die Körbe des Herrn von Wildenberg, Ingusz I. Fia Arad, Andrássy-ter 16. 173

Egy magános uri ház.

kerttel, piac közelében novemer 1-étől kiadó. Bővebbet a kiadóban. 3116

2-3 iskolás fiu

teljes ellátást nyerhet. Értekezhetni Rákócy-utca 9. sz. 3115

Átvehető

azonnal, teljesen berendezett vendéglő előnyös feltételek mellett. Tudakozódás Aradon Luther Márton-utca 1 sz. a. 3117

Helybéli

biztosítási főügynökség szorgalmas és megbízható üzlet szerzőket keres. Cim a kiadóhivatalban. 3118

Diamant Jenő

épület- és díszmű-bádogos.

Műhelye és kész áru raktára: Kazinczy-utca I. (Polgári fuhsokollával szemben.)

Iskolai beiratási hirdetés!

Iskolai beiratási időnyre.

Fischer nagyáruházának

Arad, Szabadság-tér 12.

szenzációs olcsó árjegyzékek!
Külön osztály gyermekek részére!

Gyermek nyakkendők!

Gyermek mo-ó nyakkendők csokor	10 kr.
Gyermek regatta	15 "
Gyermek tiszta selyem csokor	25 "
Gyermek regatta	25 "
Gyermek plastron	29 "

Gyermek ingek!

Gyermek ingek vasalt fehér	95 kr.
Gyermek ingek jó minőségű sifonból	1.05 "
Gyermek-ingek puha mellű sifonból	1.25 "
Gyermek ingek egész finom madipulánból	1.45 "
Gyermek gallérok és manzsetták jó minőségben	

Gyermek kalapok!

Gyermek őszi kalap lodenből	75 kr.
Gyermek fekete és színes	98 "
Gyermek finomabb min.	1.25 "
Gyermek elegáns kivitelben	1.35 "
Gyermek sikkos forma	
Gyermek selyem béléssel	1.50 "

Gyermek sapkák!

Gyermek sport sapka kockás szövettől	85 kr.
Gyermek sapka kék szövettől	50 "
Gyermek deák sapka finom cheviottból	65 "
Gyermek matróz sapka kék és piros szövettől	75 "
Gyermek matróz sapka kék és piros selyemből	1.15 "

Gyermek eső ernyők!

Gyermek eső ernyő croiseből	95 kr.
Gyermek eső ernyő clottból	1.15 "
Gyermek eső ernyő finom canelából	1.45 "
Gyermek eső ernyő sergeből	1.60 "
Gyermek eső ernyő jó minőségű selyemből	1.75 "

Gyermek zsebkendők!

Gyermek zsebkendők képekkel	05 kr.
Gyermek zsebkendők sifonból fehér	08 "
Gyermek zsebkendők vászonból	11 "
Gyermek zsebkendők jobb minőségű vászonból	14 "
Gyermek zsebkendők fin. szín. batiszt	15 "

Gyermek iskola táskák!

Gyermek iskola táskák viaszos vászonból	85 kr.
Gyermek iskola táskák színes képekkel	45 "
Gyermek isk. táskák vizm. vászonból	50 "
Gyermek isk. táskák jó minőségű tartós	60 "
Gyermek iskola táskák bőrből	75-1.50 "

Gyermek patent harisnyák fegy-házi munka!

Gyermek pat. harisnyák, árak nagyság szerint.	
Gyermek patent harisnyák jó min.	15-27 kr.
Gyerm. pat. harisny. diamant-fekete	19-33 "
Gyerm. pat. harisny. dupla sarokkal	27-45 "
Gyerm. pat. harisny. legjobb min.	32-57 "

Különféle tárgyak gyermekek részére!

Gyermek nadrág tartók gumiból	19-35-ig.
Gyermek zsebkés fehér és barna csonttal	20-30-ig.
Gyermek fogkefék	10-25-ig.
Gyermek pénz erszény bőrből	10-50-ig.
Gyermek patent zseb tintatartók	25-50-ig.

Férfi divat osztály! Olcsó árjegyzék!

Férfi fehérnemű!

Férfi ing színes puha mellű	1.15 kr.
Férfi ing sifonból piquet mellű	1.35 "
Férfi ing angol zepírből színes	1.45 "
Férfi ing egész finom fehér damaszt mellű	1.65 "
Férfi ing egyedüli különlegességem drapp csikos	1.75 "

Férfi kalapok ajándékok!

Férfi kalap jó minőségben	1.25 kr.
Férfi kalap megbízható jó minőségben	1.50 "
Férfi kalap színes és fekete legujabb forma	1.75 "
Férfi kalap elegáns, finom gyapjuból	2.00 "
Férfi kalap legfinomabb nyulszőrből	2.50 "

Férfi esőernyők!

Férfi esőernyő croiseből	1.15 kr.
Férfi esőernyő jó minőségű clottból	1.35 "
Férfi esőernyő tartós canelából	1.50 "
Férfi esőernyő glória selyemből	1.75 "
Férfi esőernyő finom selyemből	1.95 "

Férfi nyakkendők óriási választékban!

Férfi batiszt csokor szép mintákban	11 kr.
Férfi batiszt regatta szép mintákban	19 "
Férfi selyem csokor gyönyörű szép mintákban	25 "
Férfi selyem regatta gyönyörű szép mintákban	35 "
Férfi nyakkendők tiszta selyemből ujd.	50 "

Különféle férfi divatcikkek!

Nagyválasztékú zsebkendők dr.	19-25 kr.
Jó minőségű nadrágtartók drb.	35-50 "
Jó minőségű harisnyakötők drb.	39-50 "
Nagy választék divatos kezelő-gombokban	25-50 "
Jó minőségű köpper lábravaló alkalmi vétel	95 "

Férfi harisnyák!

Férfi harisnya maccoi nyersszín párja	19 kr.
Férfi harisnya színes és fekete párja	25 "
Férfi harisnya divatos csikos párja	29 "
Férfi harisnya különlegesség legujabb minták párja	35 "
Férfi harisnya tiszta cérnából párja	45 "

Női divat osztály!

Női fehérnemű!

Női ing sifonból himzéssel diszitve	85 kr.
Női ing madipulán gyönyörű himzés betéttel	1.15 "
Női ing finom vászonból kézi himz.	1.50 "
Női ing finom franc. batisztból szín.	1.75 "
Női ing rumburgi vászonból kelen-gyének	2.00 "

Különféle női divatcikkek!

Női selyem esőernyő alkalmi vétel	1.75 kr.
Női selyem övek, fekete és színes	50-95 "
Női selyem gumi övek, fekete és színes	95-1.50 "
Női kiegészítők, bőrből legujabb.	45-90 "
Női selyem nyakkendők és divatos gallérok.	

Női harisnyák!

Női harisny. kötött szín. és fekete párja	85 kr.
Női harisnyák színes csikos legujabb divat párja	89 "
Női harisny. mintázott tiszta cérnából párja	50 "
Női harisny. flour fek. alkalmi vét. párja	65 "
Női harisny. flour áttört egész fin.	95 "

Elsőrendű helybeli készítményű CIPŐKÉBEN óriási választék.